

Sonelerdenberi tevcoothünze mazhar olan
SAATLİ MAARİF
Duvar takvimleri çıktı
Tarihin en mühim hâdiselerini, fırtınaları, ve hava değişmelerini, resmi günleri, bayram ve kandilleri doğru olarak gösteren, güzel lâtife ve hikâyelerle okuyucularını eğlendiren bu takvimin taklitleri vardır. Aldanmamak için (Saatli Maarif Takvimi) adına dikkat etmelidir.
Merkezi: İstanbul Maarif Kitaphanesidir.

Son Posta

Sene 13 — No. 4446

Yazı işleri telefonu: 20203

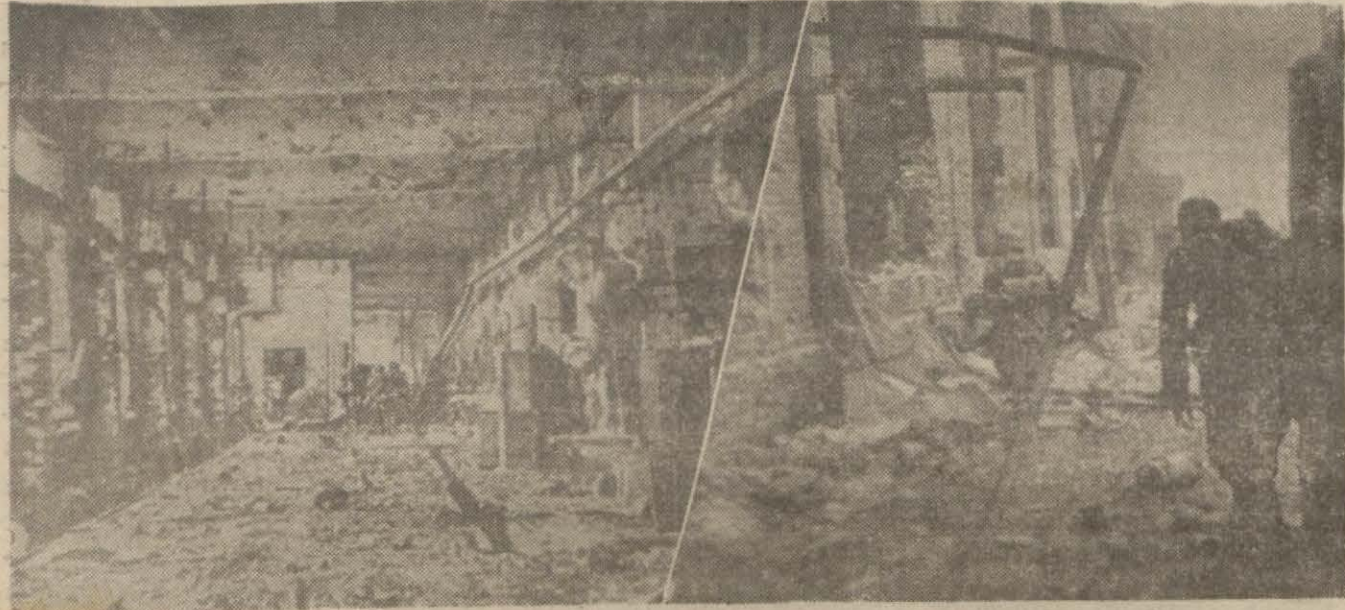
CUMARTESİ 26 BİRİNCİKÂNUN 1942

İdare işleri telefonu: 20203

Fiatı 5 kuruş

Don bölgesinde Almanlar karşı taarruza geçtiler Moskova ise ileri hareketin devam ettiğini bildiriyor

Royter bildiriyor: "Ruslar demiryolu kavşağı olan Millerovayı hemen hemen sarmışlardır,"

Bir harabe haline geten Stalingrad sokakları ve bir fabrikanın içi

Berlin, 25 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Terek bölgesinde düşmanın

müteddid hücumları püskürtül- müş ve hücum hazırlanan bazı kıt'alar da topçumuzun ateşile kısmen dağılmıştır.

Dün Don bölgesinde yeni getirilen takviye kıt'alarının yardımı ile kahramanca çalışan kuvv- kısmen dağılmıştır. (Devamı 3 üncü sayfada)

Şimali Afrikada yağmurlardan her türlü faaliyet durdu
Dün iki taraf arasında yalnız bir temas olmuş

Londra, 25 (A.A.) — Şimal Afrika müttefikler umumi karar-gâhından bildirildiğine göre dün bütün gün devam eden yağmurlar cephede her türlü faaliyete mâni olmuştur. Cenubda da hiç bir faaliyet bildirilmemiştir. Şimal kesiminde Mecezelbabın 15 kilometre şimal-doğusunda düşmanla yalnız bir temas olmuştur.

Amerikan tebliği
Vaşington, 25 (A.A.) — Harbiye nazırlığının tebliği: Şimal Afrikada ileri kuvvetlerimize mensub birlikler düşmanın karşı taarruzlarını püskürttükten sonra Mecezelbabın 10 kilometre şimal-doğusunda bir mevzii işgal etmişlerdir.

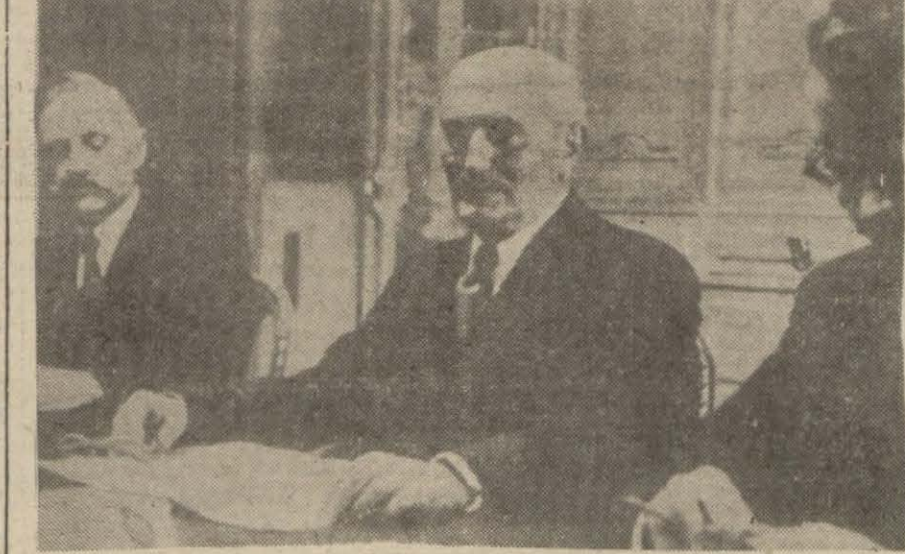
Alman tebliği
Berlin, 25 (A.A.) — Resmî tebliği: Libyada bazı noktalarda faaliyet artmıştır. Tunusda düşmanın yeni hücumları püskürtülmüş ve Amerikan kıt'alarından birçok esir alınmıştır.

Fransız tebliği
Londra, 25 (A.A.) — Fas radyosu bu Cuma günkü yayımında, şimali Afrika Fransız yüksek kumandanlığı tarafından nesredildi. (Devamı 3 üncü sayfada)

Amiral Darlanın katli Amerikada teessürle karşılandı

Cezayirde neşredilen tebliğde: "Katilin milliyeti malûm değildir," deniyor

Londra ve Berlinde akisler

Amiral Darlanın Vişde alınan son resimlerinden biri

Cezayir, 25 (A.A.) — Amiral Darlan dün öğleden sonra saat 3 ü geçerek mesai odasının bu- (Devamı 3 üncü sayfada)

Zelzele mintakasında inşaat başlandı

Erbaada resmî evrak enkaz arasından çıkarıldı memurlar çadırlarda çalışmalarına tekrar başladılar

Ankara 25 (A.A.) — Yer sarsıntısı felâketine maruz kalmış olan Erbaa ve Niksar kazalarile köylerini ve buraları için gereken yardımları dekî vaziyet hakkında aldığımız telgraflar stihî ekiplerin bu köylerde faaliyette bulunmakta oldukları ve buraları için gereken yardımları dekî vaziyet hakkında aldığımız (Devamı 3 üncü sayfada)

Varlık vergisi mükelleflerine kolaylık Bankalar mal sandıkları tarafından kabul edilecek vadeli çekler verecekler

Birçok mükellefler kolaylıklardan istifade etmek üzere bankalara müracaatta bulundular

Borcunu muayyen müddetler içinde ödememiş bulunan mükellefler hakkında nasıl bir muameleye tevessül edileceğine dair vekâlet defterdarlıklara geniş talimat verildi

İtalyaya hava akını

Napoli ve Taranto şehirleri bombalandı

Kahire 25 (A.A.) — Cuma günü Ortasark harb tebliği:

Düşmanla Sirte yakınlarında temas halinde bulunan kara kuvvetlerimiz hakkında bildirilecek hiçbir şey yoktur.

Dün akşam Napoli ve Taranto şehirleri bombardıman edilmiştir. Girid adasındaki Tymbake hava alanına da muvaffakiyetli bir taarruz yapılmıştır.

Londra, 25 (A.A.) — 28 Son-teşrinde 9 İllkânuna kadar İngiliz hava kuvvetleri tarafından Torinoya yapılan akınlar sırasında, endüstri tesisleriyle fabrikalar ve atelyelerde en az 70 i tam hasara uğramıştır. Bunlar arasında fiat tesislerinden 10 ve Lancia tesislerinden 2 si ciddi hasara uğramış bulunmaktadır.

Bu haberi veren hava nazırlığı haberler servisi, tamamen tahrib olunan ve işlemez hale gelen tesislerin pek çok olduğunu ilâve etmektedir. Umumi hizmetler servisi ile 5 kışla dahil olmak üzere askeri binalarda da ağır hasarlar yapılmıştır.

8 inci ordunun ileri hareketi

Londra 25 (A.A.) — Fas radyosunun bugün bildirdiğine göre 8 inci ordunun ileri birlikleri Bueratel, suna varmış bulunuyorlar. Romme, lin Mısırta'da kuvvetli bir İtalyan garnizonu bırakmış olduğu şimdi teyid edilmiştir.

Dünkü Meclis müzakereleri

Ankara 25 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Refet Canitezin başkanlığında toplanmıştır.

Celsenin açılmasını müteakib teşkilâtı esasîye kanununun 57 ci mad. desinin askeri, adli hâkimlerle temiz mahkemeleri, müddeumumi ve muavinlerine de şumulü olup olmadığının tefsirini isteyen Başvekâlet tezkeresinin iriyeye verilmesine aid tezkere okunarak kabul edilmiş ve Devlet Şûrası ikinci dalre reisliğine seçim yapılması hakkındaki muhtelit encümen mazbatası okunmuştur. Bunun üzerine reyeye müracaat edilerek Şûrayı Devlet ikinci dalre reisliğine Hâzım Töregün seçilmiştir.

Büyük Millet Meclisinin bugünkü toplantısında Maliye Vekâleti başhukuk müşavirliğinin ve muhakerat umum müdürlüğünün vazifelerine devlet davalarının tatbiki usullerine, merkez vilâyetler kadrosunda bazı değişiklikler yapılmasına dair kanun lâiyihası da üzerinde geçen müzakerelerden sonra kanunun muvakkat maddelerine kadar olan kısmı kabul edilmiştir.

Meclis gelecek toplantısını Pazar, tesi zünü yapacaktır.

Varlık vergisi mükellefleri bir tahsil şubesinde vergilerini öderlerken

Ankara, 25 (Hususi) — Varlık vergisi borcunu muayyen müddetler içinde ödememiş bulunan mükellefler hakkında nasıl bir muameleye tevessül edileceğine dair Maliye Vekâleti defterdarlıklara bugün geniş talimat vermiştir. (Devamı 3 üncü sayfada)

Devlet reislerinin noel hitabeleri

İngiltere Kralı istikbalden tam bir itimadla bahsetti, M. Ruzvelt de, bu seneki noel geçen senekinden daha mes'uddur, dedi

Mareşal Peten ve Alman propaganda nazırı Göbbels de birer nutuk söylediler

Londra, 25 (A.A.) — Kral bugün Londrada millete ve imparatorluğa hitab eden mesajını okumuş ve bu mesaj radyolarla bütün dünyaya neşredilmiştir.

Kral başlıca şunları söylemiştir: Harici mahiyeti ne kadar mahdud olursa olsun bu Noel mesajı ebedî ve değişmez kalacaktır.

Bu bir şükran ve ümit mesajıdır. Bu yıl bizim için çok daha saadetlidir. Çünkü onu Amerika birleşik devletleri ordusuna mensub birçok arkadaşlarımızla paylaşıyoruz.

Birleşik milletler tarafından kazanılan son zaferler, bu Noel de istikbalden tam bir itimadla bahsetmeye müsâid bulunuyorlar.

Akdenizin cenub kıyılarında birinci ve sekizinci ordularımız, filolarımız ve uçaklarımız birbirlerine doğru ilerliyorlar.

Sovyet Birliği orduları Alman milletinin ruh ve cismine darbe indiriyor. Bu darbelerin tesirlerini şimdiden ölçmek mümkün değildir.

Pasfikte Avustralyalı ve Amerikalı arkadaşlarımızın mukaberi (Devamı 3 üncü sayfada)

"Son Posta,, da çok güzel bir zabıta romanı
KARDAKAN İZLERİ
Cazib bir mevzu
Heyecan verici vak'alar
— Bugün neşre başladık —
7 inci sayfamızda okuyunuz!

VARLIK VERGİSİ
Bugün çıkan
ÇINARALTI
mecmuasında okuyunuz.

Hergün

Amiral Darlanın
Ölümünden sonra...

Ekrem Uzaktığıl

Amiral Darlan'ın ölümü ile Fransız tarihçilerini yıllarca meşgul edecek bir sima dirilerin arasından silinmiş oldu. Amiral Darlan'ı dirilerin arasından alıp ölümlerine sanılan götüren kurşun genç bir Fransızın tabancasından çıkmıştır. Fakat o tabancanın tetiğine dokunan parmağı harekete getiren kimdi? Neydi?

Fransız Afrikasını hak edilmiş bir huzurla, muhafaza edilmiş bir istiklâlin içinden alarak tekrar muharebeye ve işgale sürükleyenlerden biri olduğu sanılan adama karşı yeni fedakârlıklar için kan vergisi vermiye çağırılanlardan birinin haklı yahud haksız duyabileceği bir isyan hissi mi, yoksa yekdiğerine düşman iki zümreden birinin tahriki mi? Yarın harb divanının vereceği hüküm ne olursa olsun tarihi yazanlar bu soruların cevabında yekdiğerinden çok ayrılacaklardır.

Amiral Darlan'ın politikasını incelemiş olan Fransızlar bu incelemeye Amiral Darlan ile onun selevi ve halefi Başvekil Piyer Laval arasında bir kıyaslama yapmakla başladılar.

Bu bahiste söylenen şudur: — «İkisinin arasında bir metod, bir de iman farkı vardır.

Laval iktidar mevkiine arkasında siyasi bir mazi taşıyarak gelmişti. Muharebenin ilânından evvel de muhaver devletlerine karşı bir yaklaşma politikasının taraftarı idi.

Darlan ise aynı müddet içinde aksi politika taraftarları arasında teknisyen olarak çalışıyordu.

940 Nisanında Laval o zaman iktidarı elinde tutan Reynaud kabinesinde İtalya ile anlaşmak için sonuncu bir teşebbüste bulunmasını tavsiye ederken Darlan yüksek harb medisine Belçikanın işgal altına alınmasını teklif ediyordu. Her ikisinin de hedefi Fransız vatanına faydalı olmaktadır.

Fransanın yıkılmasından sonra Lavalın düşüncelerinde eskire nazaran bir değişme görmez. Amiral Darlan'ı ise belâkisi Lavalın safına gelmiş buluruz. Amiral Darlan kanaatini mi değiştirmişti, yoksa bir politika ve ya hareket adamı sıfatıyla mağlûbiyetin verdiği derslerden istifade mi etmişti? Bu sorular başına incelenmeye değer olan bir meseleyi ortaya çıkarır. Sorulara verilecek cevabın ister bir şekli, ister ikinci şekli doğru olsun, iki politika adamının bir safta birleştikleri günlerde bile aralarında his ve inan farkının kalmış olduğu muhakkaktır. Bu noktayı iki devlet adamının 941 Mayısında yekdiğeri arkasından yaptıkları radyo hitabelerinde çok açık olarak görürüz.

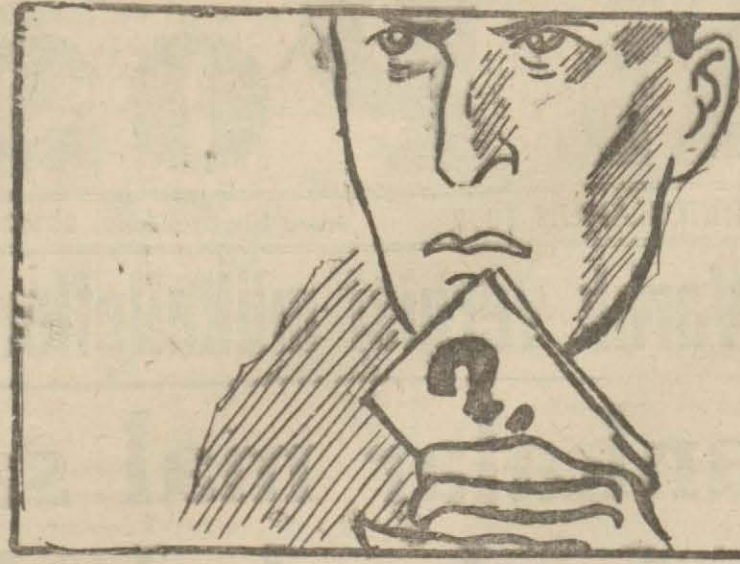
O vakit Amiral Darlan şöyle demişti:

«940 Haziranında galib mütarekeyi red edebilirdi. Fransa yı ezebilirdi. Dünya haritasından silip çıkarabilirdi. Fransa için konu ölüm ile kalmı arasında bir tercih yapmaktı.»

Durumun bu şekilde izah edilmesi ya canını, ya malını cümlesini çok yakından hatırlatmaz mı? Nitekim mütarekeden sonra Fransız sefiri Amerikada «Başka tarzda hareketin mümkün olmadığını» söylemişlerdi. Bu, öyle bir politikaydı ki iç memleketlerde «Mukaddes hodkâmlık» dış memleketlerde ise «zor

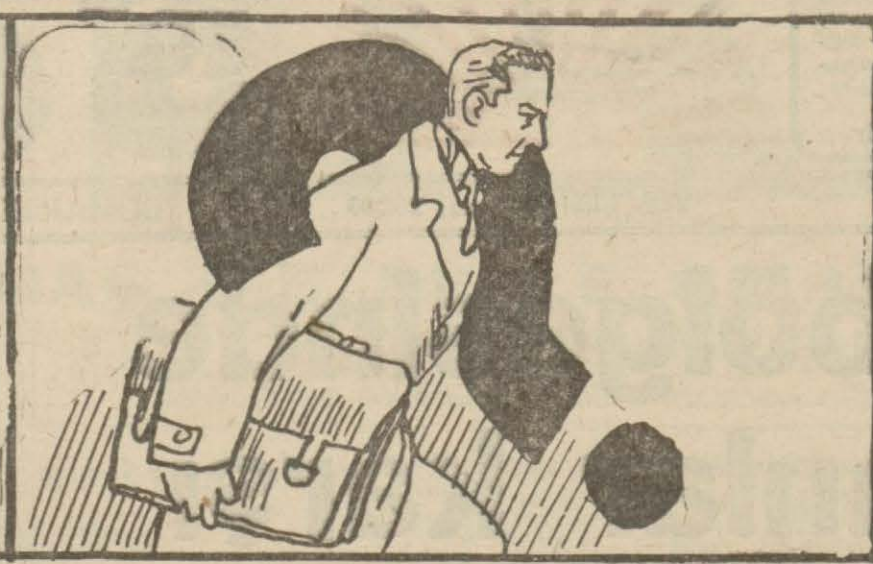
RESİMLİ MAKALE

≡ Kendi kendinizi kontrol ediniz.. ≡

— Geçmiş günlerde neydim?

Bu soruların herkes kendi kendisine sorar, bu soruların cevabında zamanına göre ya neşe, yahud da keder duyar, fayda bulduğu da olur, fakat insan üzerinde yapıcı tesir yapan sorular değildir.

— Gelecek günlerde ne olacağım?

Kendi kendinize yalnız kaldığınız zaman bu sorular sorunuz, soruların cevabını derhal vermiye lüzum yoktur. Düşününüz, çok düşününüz, ondan sonra karar veriniz, karar verdikten sonra da seçtiğiniz yol üzerinde ilerleyip ilerlemediğinizi sık sık kontrol ediniz.

Şehir Haberleri

Sekiz sene saklandıktan sonra yakalanan katil

Eyübe bir fabrikada müstear isimle çalışan katil, Elâzığda kız meselesinden bir karı kocayı mazurle öldürerek kaçmıştı

Şehrimiz zabıtası evvelki gün 8 senedenberi kendisini kanunu talibinden gizlemeye muvaffak olan azılı bir katil yakalamıştır.

Sahte isim ve hüviyetlerle şehir, şehir köy, köy dolaşan katil, Elâzığa bağlı Sivrice kazasına tâbi Harbatu köyünden 27 yaşlarında Abdullâh oğlu Nazmi Ayhan adında biridir.

Suçlu, bundan 9 sene evvel aynı köyden Mustafa ile karısını, bir kız meselesinden çıkan kavga esnasında mayzele vurarak öldürmüş ve cinayeti müteakib de izini kaybetmiştir. O vakit zabıtası mütemadi bir surette aranmakta olan katilin bundan bir müddet evvel şehrimize geldiği zabıtaya ihbar edilmiş, 2 nci şube memurları suçlunun aranmasına başlamışlardır.

İstanbul polis'in bu faaliyeti kısa bir zamanda semeresini vermiş, iki cana kıyan ka'el Eyübe Bahariye caddesinde Nuri Abdürrahmana aid dokuma fabrikasında Ahmed müstear namile çalışırken evvelki gün memurlar tarafından yakalanmıştır.

Evvelki gün Emniyet Müdürlüğüne getirilen katil, 9 yıl önce işlediği cinayeti tamamen itiraf etmiş, i. fadesi bir zabıta tesbit olmuştur. Nazmi, Elâzığa gönderilmek üzere dün Müddetlunmüddetle teslim edilmiştir.

layıcı sebepler» tabirleri ile hülasa edilebilir.

Amiral Darlan'ın radyoda böyle konuştuğu gün Piyer Laval bütünü başka bir dil kullanmıştı. Şöyle diyordu:

«Ben galiblerin karşısına hiç bir zaman mağlûbun ruhu ile çıkmadım.»

Laval iş birliği politikasına sadece baş eğmiyor, fakat o politikanın doğruluğuna inanıyordu. Yine o gün «Bu, herhangi bir muharebe değil, bir ihtilâldir. Fransa Avrupanın diğer bütün memleketleri ile sulhü ve sosyalizmi kurmak vazifesile mükellefdir.» demişti.

Piyer Laval Mareşalin itimadını kaybederek çekilmek zorunda kalınca zannedildi ki onun yerine gelen Amiral Darlan bir intizar politikası güdecektir. Fakat beklenenin aksi çıktı. Amiral Darlan'ın Hitleri ziyarete gittiğini gördük. İşbirliği politikasını o da takib edecekti, fakat Piyer Lavalın çekilmesi Almanlar da şüphe uyandırmıştı. Bu politika yürümedi ve epey uzun bir zamandan sonra Mareşal Piyer Lavale karşı kendisinde uyanan itimadsızlığa yer olmadığına kanaat getirerek Piyer Lavali tekrar iktidar mevkiine getirdi. Amiral Darlan da yalnız başkumandan olarak kaldı.

(Devamı 3 üncü sayfa)

Uzak ve yakın hatlarda vapur ücretlerine yapılan zamlar kabul edildi

0/0 15 nisbetinde yapılan yeni zamlarla yolcu ücretleri miktarını gösteren listeyi neşrediyoruz

Kömür fiyatlarının yükselmesi üzerine Devlet Denizyolları ve Limanları Umum Müdürlüğü liman ücretlerine, yük navionlarına ve posta vapurları yolcu ücretlerine bir miktar zam yapmışlardır. Bu kere de şehir hatlarında işleyen Denizyolları ve Şirketi Hayriye vapurları yolcu ücretlerine yapılması takdir eden yüzde 15 miktarındaki zammı Mümakalat Vekâleti tasdik ederek kabul etmiştir. Zamlı tarifeler tasdikına önümüzdeki ayın birinci gününden itibaren başlanacaktır.

Diğer taraftan uzak hatların yeni zamlı tarifesi de Vekâletçe tasdik edilmiştir. Önümüzdeki ayın başından itibaren tatbik edilecek olan yeni tarifeler şu şekildedir: İstanbuldan Hopaya kadar 1 inci mevki 26,20, 2 nci 21, üçüncü 12,5, güverte ise 7,30 lira. İstanbuldan Cideye kadar ise birinci 11,40, 2 nci 9,10, üçüncü 5,40 güverte 3,60 lira.

İzmit hattı, yataklı vapurlarda 1 inci 3,30, 2 nci 2,60, 3 üncü 1,60, güverte 1,10 lira. Yeni vapurlarda ise 1 inci 3,30, 2 nci 2,20 lira.

Mudanya hattı: Yataklı vapurlarda 1 inci 3,30, 2 nci 2,60, üçüncü 1,60, güverte 1,10 lira. Yeni lerde ise 1 inci 3,30, 2 nci 2,20 lira.

Bandırma hattı: Yataklı vapurlarda 1 inci 4,90, 2 nci 4, 3 üncü 2,50, güverte 1,50 lira, yeni vapurlarda ise 1 inci 4, ve 2 nci 2,50 liradır.

Karabiga hattı: Birinci 6,70, ikinci 5,40, 3 üncü 3,20, güverte 2,10.

İmroz hattı: 1 inci 9,80, 2 nci 7,90, 3 üncü 4,60, güverte 3,20.

Ayvalık hattı: 1 inci 11,10, ikinci 8,80, 3 üncü 5,30, güverte 3,50.

İzmir hattı (Sürat): 1 inci 20,60 2 nci 16,60, 3 üncü 9,90, güverte 4,70.

Mersin hattı: (İskenderuna kadar) 1 inci 21,50, 2 nci 17,20, üçüncü 10,30, güverte ise 5,90 liradır.

Bu fiatlar ayrıca birincilere yüzde 25, 2 ncilere 20 ve üçüncülere yüzde 15 güverteye ise yüzde 10. Bundan başka 1 inci ve 2 nci mevki ücretlerine ayrıca yüzde 3 asker ailelerine yardım parası ilâve edilecektir.

Yardım Sevenler Cemiyeti Fatih kazasının sevindirdiği yavrular

Yardımssevenler Cemiyeti Fatih kaza merkezi 25 fakir yavruyu, kazak, pantolon, ayakkabı, çorap vermek suretile sevindirmiştir. Yardımssevenler Cemiyetinin bu faaliyetini takdir eder, diğerlerinden de aynı çalışmayı beklediğimizi ilâveyi faydalı buluruz. Resimde sevindirilen yavrular görülmektedir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bir orta Avrupa memleketinde, az kâğıd gitsin diye, mektupların telgraf üstüne, yani kısa ve veciz bir şekilde yazılması kararlaştırılmış. Bu haberi duyan ve telgraflarına daima «atafîlât postada!» sözünü koymayı âdet edinen kimseler herhalde: — Eyvah! Bundan sonra tafîlât ne ile vereceğiz?... diye hayıflanacaklardır.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Sabahtan Sabaha:

Yarım Türk istemiyoruz,
Tam Türk olmadıkça
Bu toprakta yaşamak
Zordur

Burhan Cahid

Varlık vergisi bir ruh ve karakter imtihanı idi. Bu toprağın çocukları için devlet buyruğu baş üstündedir. Tam Türk bu günedek devletten marlı, mülkünü değil canını, kanını esirgemiş değildir. Bu toprağın serhadlerinde zaman zaman dağ gibi yükselen kemikler tam Türk olan vatan çocuklarının kemikleridir. Bu devlet hazinesini en sıkışık zamanda dolduran altınlar çelik kasalardan, banka kofralarından değil Türk kadınının başından ve göğsünden gelmiştir.

Bunlar yetmediği ve devlet baba dilediği anda tam Türk, ocağındaki bakırını, ahırındaki ineğini, ambarındaki rızıkını da vermiştir. Aç da kalsa, çıplak da kalsa tam Türk için devletten bir mangır, bir buğday başağı bile saklamak yüz karasıdır ve tam Türk tarihi boyunca alın pâk, yüreği pâk böyle yaşamıştır.

Dünyanın bir mahşer yeri gibi kan ve ateş kaynadiğı şu devirde ışıkları, baharları ve her türlü rahat yaşama imkânları ile yabancı gözlerde bir (Arz: mevud (Ferre promise) gibi tüten bu vatanda bugün pek sade bir ruh ve karakter seçimi başlamıştır. Devlet varlıklı vatandaşları bu imtihana davet etmiştir. Bu imtihanda her mükellef devlet emrinin bir vatan davası olduğuna iman ederek kendisinden isteneni gözünü kırpmadan ödediği anda tam Türk olduğunu isbat edecektir. Fakat yıllarca ve yıllarca, yetmiş iki göbek bu toprakta mal mülk sahibi olup vatanın yalnız nimetlerinden çöplenenek külfetlerine sırt çevirenler için bu fırsat en büyük ruh ve karakter denemesi olacaktır. Onlar eğer yarım Türk olmadıklarını isbat etmek istiyorlarsa işte kendileri için en elverişli er meydanı hazırlanmıştır. Tam Türk için hiç mesele yoktur. O vatan davasında mal değil can vermek için and içmiştir. Bugüne kadar bu toprağa hizmette geri kalanlardı ki tam Türk şerefini, tam vatandaş vasfını kazanmak fırsatile karşılaşmışlardır. Bu imtihandan kaçtıkları takdirde bu toprağa lâyük olmadıklarını kendileri itiraf etmiş olacaktırlar ki o zaman da bu toprak onları affetmeyecektir.

Burhan Cahid

Balcı hanı yangını
suçluları

Geçen hafta Sultanhamamında kâmilien yanan Balcı hanı yangınının tahkikatı sona ermiş ve suçlu sanılan Mari, Azat, Osep ve bekçi Yusuf sorguları yapılmak üzere sorgu hâkimliğine verilmişlerdir.

«Bayer» salibini
tanıyor musunuz?

lyice hatırımda tutun.

O, bütün dünyada şöret bulan ve milyonlarca insanın iltirabını dindiren, onlara şifa veren Alman ilâçlarının alâmetidir. «Bayer» ilâçlarının her ambalajında bu alâmet vardır. O, itimadın remzidir.

Takvim

1 inoikAnun 26 Cumartesi 1942
Zilhicce 18 - Kasım 49
S. İm. Gâ. Ög. İkt. Ak. Yat.
E. 12,51 2,88 7,28 9,48 12,00 01,99
Ya. 6,555 8,2 10,15 15,81 17,45 19,25

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

BU SABAHKI HABERLER

Amiral Darlanın katili ölüm cezasına çarptırıldı

Bugün Cezayirde vaziyeti tetkik için mühim bir toplantı yapılıyor

Londra, 26 (A.A.) — Amiral Darlanın katili ölüm cezasına mahkûm edilmiştir. Darlanın naşı Londra, 26 (A.A.) — Amiral Darlanın naşı dün Cezair kilise-

sine taşınmıştır. Darlanın ölümünden neşet eden meseleleri tetkik etmek üzere bugün Fransız yüksek şahsiyetleri Cezayirde bir toplantı yapacaklardır.

Döğücüler bir şey söylemiyor Londra, 26 (A.A.) — Royterin iş'arına göre hür Fransız karargâhında Amiral Darlanın katili hakkında hiçbir tefsirde bulunmamaktadır.

İngiltere şimali Afrikaya siyasi müessil gönderiyor

Londra, 6 (A.A.) — İngiltere Şimali Afrikaya bir siyasi müessil gönderecektir. Çörcil bu mevzu ile meşgul olacaktır. Bu müessil yüksek bir diplomat olacak ve Cassey gibi kabineye dahil bulunacaktır.

8 inci ordu tekrar taarruza başladı

Londra, 26 (A.A.) — Berlin radyosu, Sirte dolaylarında general Montgomerynin bir saldırma hareketinde bulunduğunu bildirmiştir.

Son zelzele

İstanbul 25 (A.A.) — Kandilli rasadhanesinden bildirilmiştir: Bu sabah yaz saatine 2 yi 48 dakika 9 saniye geçe siddetlice bir yer depremi kaydedilmiştir.

HERGÜN

(Baş tarafı 2 inci sayfada)

Bu yeni vaziyetin Amiral Darlanı Amerikalılarla anlaşmaya sevk etmekte tesiri, Fransayı bizden iyi tanıdıklarına şüphe olmayan İsviçrelilerin izhar ettikleri kanaatlere bakılırsa, pek büyük olmuştur. Bununla beraber Amiralın bu kararı verirken Fransız menfaatlerine hizmet etmesine inandığını, hisleri ile kanaatlerini telif etmeye muvaffak olduğunu kabul etmek icabeder. Fakat bu kanaat doğru muydu? Bu ayrı bir meseledir.

Şimali Afrika Fransanın yıkılmasından sonra da istiklâlini muhafaza etmiş, işgalden kurtulmuş, oldukça kuvvetli orduya sahip bir vatan parçasıydı ve Fransa bu vatan parçasına dayanarak her iki tarafa karşı da yüksek ses kullanmaya imkân buluyordu. Şimdi Fransanın işgalden kurtulmuş olan kısmı Alman ve İtalyanların işgalleri altına girdiği gibi şimali Afrika da Amerikalıların ve İngilizlerin idareleri altına geçmiştir, yine kan vergisi verecektir.

Bu tarzda düşünen Fransızlar az değildir. Amiral Darlanın öldüren gencin böyle düşünenden biri olması ihtimali hatıra gelebilir. Diğer taraftan Anglo-Sakson âleminin mihver âlemini, mihver âleminin de Amerikalıların değil, fakat Amiralın şahsında bir anlaşmazlık vesirasında bir anlaşmazlık vesiresinde ortadan kalkmış oluyor, Anglo-Sakson âlemi hesabına temenni edelim ki, mihverin ihtihamları yeni münakasalara yol açmasın.

Kafkasyada baş'ıyan Rus taarruzu inkişaf ediyor

Ruslar Almanların on gün içinde 100,000 zayıat verdiklerini bildiriyorlar

Londra, 26 (A.A.) — Cenubi Rusyada Rusların 3 koldan yaptıkları taarruz inkişaf etmektedir.

Orta Don'da Rus taarruzunun muvaffakiyeti görülmüyor. İlerleyen Rus kuvvetleri Voronej Rostof demiryolunu yeniden tehdit etmeye başlamışlar ve her iki tarafında meskûn mahaller almışlardır.

Yeniden 7500 Alman esir edilmiş ve 7000 i öldürülmüştür. On gün içinde öldürülen veya esir edilen Almanların sayısı 100,000 dir. 300 tank, 2000 top tahrib edilmiş veya ele geçirilmiştir. 100 den fazla uçak tahrib edilmiştir. Gece yarısı çıkan Sovyet tebliği Orta Don'da bir sahada kendilerine üstün kuvvetleri görünce 4000 Alman teslim olduğunu bildirmektedir.

Stalingrad çevresinde Ruslar teşebbüslerine almışlardır. Mahsur kalan fırkalarını kurtarmak için Almanların başlangıçta elde ettikleri muvaffakiyetler boşa çıkmıştır. Şimdi bu kuvvetle-

rin âkabeti fenadır.

Rus darbesinin birdenbire zuhuru Almanları şaşırtmıştır.

Nalçık'taki yeni Rus taarruzu manidardır. Burada 25-30 kilometre ilerlemişler ve 3 büyük meskûn mahal zapt etmişlerdir.

Stalingrad'da Alman münakalatı tehdit edilmektedir. Alman fırkalarına açık kalan son ric'at kanısı tehdit altına girmektedir.

Böylelikle Almanlar cenubi Rusyada müdafaaya icbar edilmişler ve meşhur Rus kışı ile karşılaşmışlardır. Bir çok fırkalarının durumu umidsizdir.

Moskova'ya göre

Moskova, 26 (A.A.) — Nalçıkta başlayan taarruz mevzii bir hareket değildir. Almanların burayı müdafa için kuvvet almaları hissedilecektir. Stalingradın cenub batısında vaziyet Ruslar için daha elverişli olmuştur. Almanlar kendileri için en muvaffak zamanda bile buradaki çenberi kırmağa muvaffak olmamışlardır.

Amiral Darlan'ın katili

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

ral hastaneye götürülürken son nefesini vermiştir. Katilin İtalyan veya Almanlar tarafından tahrik edilmiş bulunmasının mümkün olduğu resmen söylenmektedir. Fransız makamları katilin 6.35 çapında bir tabanca ile iki kurşun attığını bildirmektedir. İkinci kurşun amiralin ciğerlerine girmiş ve öldürücü olmuştur. Bununla beraber amiral, bürosunun kapısında katille boğuşmuştur. Katil amiralin ellerinden kurtulmuş ve iki kurşun daha atmıştır. Kurşunlardan biri bir Fransız subayına isabet etmiştir. Katil tevkif edilmiştir. Şimdi sorgu altındadır. Katili tutanlar diğer bürolardan yetişen Fransız subaylarıdır. Katilin 20 yaşında bir genç olduğu söyleniyor. İsmi henüz ifşa edilmemektedir.

Cezayir, 25 (A.A.) — Cezayir radyosu, General Giraud'nun, şimal Afrikada asayişin temini işini üzerine almış bulunduğunu bildirmektedir.

Ruzveltin sözleri
Vaşington 25 (A.A.) — Reis Ruzvelt, amiral Darlanın ölümü haberini öğrenince, şu demekte bulunmuştur:

Amiral Darlanın katili, nefret u. yandırıcı bir cinayettir. Bütün birleşmiş milletlerin bütün zimamdarları bu demekte üzerinde müteffik dirlir. Yalnız nazillik faşistlik ve askeri istibdad, başka türlü düşünür. Darlanın katil veya katillerine süratle adaletin tatbik edileceğine şüphe yoktur.

Ankara 25 (Radyo gazetesi) — Amiral Darlanın katili hâdisesi Amerikada büyük bir teessür uyandırmıştır. Alman radyosu ise bu katil hâdisesi hakkında şöyle demiştir:

Darlan kendisinin İngilizler tarafından yok edileceğini biliyordu. Kendisini kurtarmağa çalışanlara:

«İngilizler hedeflerine ulaşmıştır»

demiş ve ölmüştür.

İmparatorluk meclisi bugün

topluyor

Şimali Afrikadaki müteffikler umumi karargâhi 25 (A.A.) — Fransız imparatorluk meclisi, Darlanın ölümünün ortaya attığı mesele hakkında müzakere ederken bulunmak üzere yarın toplanacaktır.

Bugün öğleden sonra halk, yüksek komisyonun methall holünde katefalk haline getirilmiş olan yerde teşhir edilen Darlanın cesedi önünden geçmiştir.

General de Gaulle Amerikaya

gidiyor

Londra 25 (A.A.) — De Gaulle'in yakında Birleşik Amerikaya gideceği tahmin olunmaktadır.

Don bölgesinde

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

vetlerimiz birçok noktalarda karşı hücumu geçmiştir. Yeni tesis edilen hattaki açık yerlerden geçerek kollarımızın arkasına düşmeğe çalışan zırhlı ve motörlü düşman kuvvetleri çetin savaşlarda imha edilmiştir.

Cephenin merkez kesiminde düşmanın daha hafif kuvvetlerle yaptığı birçok hücumlar da akamete uğratılmıştır.

Sovyet hususi tebliği

Moskova, 25 (A.A.) — Hususi tebliği:

Orta Don cephesinde hareketlerine devam eden kuvvetlerimiz 15 ilâ 20 kilometre daha ilerlemişlerdir. 8 gün içinde bazı noktalarda Ruslar 200 kilometre ileriyeye gitmişlerdir.

Ruslar; 6 şehir ve Voronej - Rostof demiryolu üzerinde iki büyük gar da dahil olmak üzere 30-40 meskûn mahalli geri almışlardır.

Varlık vergisi mükelleflerine kolaylıklar

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Ankara 25 (Hususi) — Varlık vergisinin tahsil safhasında bu verginin mükelleflerine kolaylıklar gösterilmesini prensip itibarile karar altına alan banka müdürlerinin toplantısında tesbit edilen esaslara göre varlık vergisinin en az yüzde yir, misini ödemiş olan mükelleflere her banka kendi işgal sahasına göre ve teminat mukabilinde 6 ay için ikrazlarda bulunacaktır. Bu ikrazlar mükelleflerin vergi borcunu ödemesine yardım maksadile yapılacağından bankalar bu gibi müracaatlarda bulunan müşterilerine nakid yerine çek vereceklerdir. Bu çekler mal sandıklarınca kabul edilecektir. Bu şekilde ikraz muamelelerinin ancak 6 aylık vâdeleri olacaktır.

Emlâk ve Eytam Bankası da vergülerinin en çok yüzde 20 sini ödemiş mükellefleri gayrimenkulleri mukabilinde ve 6 ay için ikrazda bulunabilecektir. Yüzde 3 nisbetinde bir faiz alınacak ve gayrimenkullerinin bugünkü kıymetlerinin yüzde 50 sine kadar ipotek hesabı olacaktır. Varlık vergisi vermekle mükellefler olmıyanlar hakkında kredileri tanzım komitesi tarafından evvelce verilmiş kararların bankalarca tatbikine devam edilecektir.

Şehrimizde

Varlık vergisi mükellefleri dün de muhtelif maliye şubelerine müracaatla borçlarını tediye etmeye devam etmişlerdir. Dün şehrimizdeki maliye şubelerine yatırılan vergi miktarı 2.523.210 liradır. Hükümetin varlık vergisi mükelleflerine göstermeğe karar verdiği yeni mühim kolaylıklar piyasada çok müsbet tesirler yapmıştır.

Dün bu kolaylıklardan istifade etmek üzere Emlâk ve İş Bankalarına birçok müracaatlar yapılmıştır. Bilhassa Emlâk Bankasına, vergilerinin yüzde 20 sini ödemiş olan mükelleflerden bir çoğu müracaat ederek kredi istemişlerdir.

İş Bankasına müracaat eden 50-60 mükellef ise esham ve tahvilât mukabilî avans istemişler ve kanunî vaziyetleri tamam olan mükelleflerin istekleri yerine getirilmiştir.

Diğer taraftan muhtemel yanlışlık ve yolsuzlukların önüne geçmek maksadile icra daireleri varlık vergisi ile alakalı olanlara tediyatı kesmişlerdir.

Bu gibi mükellefler ister resmi müessese olsun ve ister hususi şahıslar olsun maliye tahsil şubelerinden vergileri ödediklerine dair bir vesika getirmeden para alamayacaklardır.

Diğer taraftan varlık vergisinin neşri dolayısıyla gümrüklerde birikmiş malların çekilip çekilmeyeceği hakkında ticaret müdürlüğünün Vekâlete çektiği telgrafa dün cevap gelmiştir.

Bu cevaba göre Vekâlet antrepolarında malları bekleyen tacirlerin eskisi gibi mallarını çekmeleri lâzım geldiğini bildirmiştir.

Mintaka Ticaret Müdürlüğü mallarını çekmek istemiyen tacirler hakkında kanunî salâhiyetini kullanabilecektir.

Kütahya 25 (A.A.) — Burada asılan varlık vergisi listesine göre, merkez ve kazalardaki mükellefler için tarhedilen vergi miktarı bir milyon lirayı bulmaktadır.

Gaziantebin kurtuluş günü

Gazianteb 25 (Hususi) — Kurtuluş yıldönümü münasebetile bugün şehrimizde büyük merasim yapılmış, her taraf bayraklarla donatılmıştır.

TURAL

Öksürük
İlacı

Bugün görebileceğiniz en güzel film: Senenin en MUHTEŞEM ve EĞLENCELİ ŞAHESERİ

MİAMİDE MEHTAP

BETTY GRABLE ve DON AMECHE
MELEK ve İPEK Sinemalarında birden

Devlet reislerinin noel hitabeleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

lelerini heyecanlı bir dikkatle takip ediyoruz.

Önümüzde görülecek daha bir çok işler vardır. Bunlar belki şimdiye kadar başardıklarımızdan da çetin olacaktır. Fakat biz bunları güvenle karşılayacağız.

Zafer bizi bütün dünyaya şamil hattâ daha büyük mes'uliyetlerle karşılayacaktır. Gelecekteki cemiyetimizin plânını hazırlayacaklara bir rehber olmak üzere karşılıklı gayret ve hizmet için umumi bir plân hazırlanması arzusu görülmüyor. Eski bir Amerika Cümhurreisi, küçük bir çocuğun hikâyesini anlatmağı çok severdi. Hikâye şudur: Küçük bir çocuk, kollarında daha küçük bir çocuk olduğu halde bir dağa tırmanırken oradan geçenler buna sormuşlar. Bu yükün için çok ağır değil mi? Çocuk cevap vermiş: Bu bir yük değil ki. Bu benim kardeşimdir.

İşte biz de istikbali böyle bir kardeş zihniyetile bekliyoruz ve böylece herkesin beraberce adalet ve sulh içinde yaşayabileceği bir âlem gözlüyoruz.

Amerikan Riyaset-i Cümhur sarayı, 25 (A.A.) — Merasim devam ediyor. Noel ağacı, ışıklar içinde. Beyazsarayın cenub revakından Reiscümhur M. Ruzvelt, bir hitabe irad ediyor, hitabe, şudur:

Bu sene Noel münasebetile yalnız burada hazır olan sizler değil, belki millet'in bütün efradına, silâhlı Amerikan kuvvetlerinde hizmet gören erkâklere, kadınlara ve birleşmiş milletlerin uniformalarını taşıyan bütün insanlara hitab ediyorum. Bence bu sene Noel karanlıklar kuvvetlerinin menfur tasavvurlarını

nın muvaffakiyetine olan itimadları daha azalmış olarak karşımıza dikilmeleri itibarile, geçen senekinden daha mes'uddur.

Yarımkı Noel günü, uzun zamanlardanberi alışmış olduğumuz bayram günleri gibi fabrikalarımızla imalâthanelerimizin bayram yapmaları manalıdır. Noel müstesna olmak üzere diğer bayram günlerinde iş, harbi kazanmak maksadile, durmamış, devam etmiştir. Şu halde Noel, senenin işlerin tatil edildiği yegâne bayramdır.

Mareşal Petenin natku

Vichy 25 (A.A.) — Fransız devlet reisi mareşal Peten dün akşam radyoda bütün Fransızlara hitaben söylediği bir nutukta ezcümle demiştir ki:

Fransızlar, lejyon mensubları, silâhlı ellerinden alınmış askerler, gemisiz denizciler ve yabancısı memlekette çalışan işçiler. Memleketin istikbali hakkındaki bu ümid mesajını sizin hepinize bildirmek isterim.

1940 Haziranında sizinle beraber kalacağıma dair söz vermişim, sözümlü tuttum. Donanmadan da mahrum kaldığımız bu tehlikeli zamanlarda bedbaht bir millet'in ortasında ve vazifemin başında kalmamış şahsi bir şeref borcu telâkki ediyorum.

Göbelsin natku

Ankara 25 (Hususi) — Noel yortusu münasebetile alınan propaganda nazırı Göbels de bir nutuk söylemiştir. Göbels harbin çok getiren bir şey olduğunu söyledikten sonra: «Führer savaş ve işle bizi zafere götürmektedir.»

Harbin Almanyanaya zorla tahmil edildiğine işaret eyleyen Göbels iyi bir sulh temin edileceye kadar savaşa devam edebileceğini söylemiştir.

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

miş olan aşağıdaki şu tebliği okumuştur:

Keruan'ın batısındaki çevrede, kuvvetlerimiz, bütün Perşembe günü düşmanın siddetli taarruzlarına maruz kalmışlardır. Düşman, bütün cephe boyunca püskürtülmüştür. Elimizde birçok esir ve büyük miktarda harb malzemesi geçmiştir.

Amerikan hava kuvvetleri birliklerimizi muvaffakiyetle desteklemişlerdir.

Pont du Fabs kesiminde, fena hava yüzünden çarpışmalar küçük mikvasta olmuştur.

kad hastanesinde tedavi edilmekte olan yaralıları ziyaret eylemiş ve sıhhi vaziyetleriyle yakından alakadar olmuştur.

SPENCER TRACY ve MICKY ROONEY

tarafından yaratılan çok güzel ve alakalı

YARININ GENÇLİĞİ

Filmi: Bu hafta

SARAY SİNEMASI

seyircilerinin takdir nazarlarını çekiyor ve parlak muvaffakiyetler kazanıyor.

ANNA NEAGLE

Şıklığı ve güzelliğiyle seyircilerin gözlerini kamaştırdığı

GÜNESİN KIZI

(SUNNY)

muhteşem mizansenli ve nefis musiki ve danslı filminde

Bu hafta:

SÜMER SİNEMASINDA

Büyük muvaffakiyet kazanmakta ve takdir alkışları toplamaktadır.

M Ü Z İ K

Yazan: Maksim Gorkiy

Çeviren: Hasan Âli Ediz

Jandaşma miralayın küçük, dar, loş çalınma odasında oturuyorum; geniş bir yazı masası, siyah deri ile kaplı üç koltuk, aynı renkte bir kanape, büyük bir dolap, bu odayı hemen hemen, kâmilan doldurmuştur. Darlığın verdiği elemli intibah, bilhassa duvarlarda çokça asılmış olan fotoğraflar büsbütün arttırıyor.

Bu fotoğraflar pek çoktu: Grup halinde çekilmiş subay, kadın, çocuk resimleri.. bir karargâha aid resimler... Bir nehrin dik yamaçlarındaki bilmediğim bir şehir resmi. Küçük boylu bir gedikli erbaşın dizginlerinden tutmakta olduğu beyaz bir at, stepteki taştan heykelleri andıran bir papazın boy resmi.

Miralay, uzun boylu, hâki ceketli, hafifçe kambur bir adam. Yüzü şeffaf ve zayıf. Kül rengi mavimsi, irak gözleri iri ve güzel, fakat bakışları biraz mahzun. Yaşı, herhalde ancak kırkta az yukarıda, fakat sakalı iyice kıvr. Kıvrık saçları seyrek. Sol yanagında sık sık tekrür eden asabi bir iltihâ, onu, yavaş yavaş oynatmağa mecbur ediyor.

Ellerini ceketinin cebine sokarak ve uzum bacaklarına ağır adımla atarak sandalyelerin arasında dolaşiyor ve hastalıklı bir sesle soruyor:

— Peki, siz bunu nasıl izah edersiniz, ha?.. Heshaide bunu izah etmek lâzım.

Oda iki pencere var. Fakat bunların her ikisi de koyu kırmızı perdelerle sıkı sıkıya kapalı. Benimle miralayın arasında deri, ilaç ve keskin bir tütünden çıkan dumandan kokularla dolu, kırmızımsı, loşu bir sis var.

Jandarmalar beni, şehrin neş'eli caddelerinden geçirerek, ifade veremek için hapisshanedin janarına dairelerine getirirken, kendimi bir kahraman hissediyordum. Hayatlık belirsizliklerin latırası, yüreğimin de gençliğin asil kinini tutuşturuyor ve ben istentaka, tıpkı tek başına bir dövüşe gider gibi, gidiyordum.

Önceleri miralayın sorduğu suallere küstahça, kaba cevaplar veriyordum ve onun tehditlerini, bağırmaalarını davet ederek, zalim ve düşman bir ruhla bir münakaşa kapısı açmağa çalışıyordum. Fakat onun balmumunu andıran yüzüne, ve mahzun gözlerine baktığımda, kırık sesine, ihtirassız suallerine kulak verdiğim zaman, kalbimdeki bütün kinler söndü, öfkeler kayboldu. Bunun yerine, keder, can sıkıntısı kaime oldu.

Karşımda herhangi bir düşman yoktu. Bu yorgun insanda herhangi bir fena'lık da yoktu. O şimdi, bu parlak ilkbahar gününde, kırılma, ormana giderek taze otları üstünde, de sirtüstü yatmasını seve seve istedi. Halbuki o, benimle boş boşuna uğraşarak, biteviye aynı sualler sorarak bu odanın içinde ömür tüketiyordu:

— Yoroslav'e gidişinizin sebebi ne idi?

— Bunu söylemiştim ya!

Miralay, sigarasının külüne dik kaşe bakarak:

— Buna inanmak kabil değil, diyor ve yeniden odanın içinde mahmurlarını şaklatıyordu.

Odadaki eşyaları ilk defa görü-

yormuş, veya bunlar hoşuna gitmi. yormuş, veyahud aradığını bunların arasında bulamıyormuş gibi, etrafını acaip ve sabit bakışlarla süzüyordu. Bazan, hiçbir şey söylemeden, başını o kadar kuvvetle sallıyordu ki, sakalı göğsüne değerek bir yelpaze gibi açılıyordu. O, yıkılmış bir yuvanın üzerinde daireler çizen step kuşlarını andırıyordu.

Böyle bir insanı hayatımda ilk defa görüyordum. Ve bana öyle geliyordu ki o, yer yüzünde bir tanedir.

Duracıdayarak ve cebinden saatini çıkararak:

— Bana bakın, diyor, biz böyle ne yapacağız?.. Kumru gibi oturmanız artık elvermez mi?

Saatinin kapağını şakırdattı ve loşlukta, II. Aleksandr büstünün pirdadığı köşeye bakarak sözüne devam etti:

— Sine fenalık yapmak istediğimi, sizi hapisshanelerde sürdürdüm. İstedikimi mi zannediyorsunuz? Yanlış. Hem niçin?.. Hem siz ne diye hapisshanelerde çürüyorsunuz?

— Şu halde beni bırakınız! Şeffaf yüzünde asabi bir iltihâ dolaştı, bir gözü kapandı. Sakalını kuvvetle sıvazlayarak kuru bir öksürükten sonra:

— İşte bu elimden gelmez, dedi. Sağ yüzünü şehadet parmağında kalın ve herhalde ağır bir alkâh yüzüğü vardı.

— Seyahatinizin makul bir izah tarzı olmak lâzım. Ben on beş dakika için gidiyorum.. Siz düşünün ve yazın!

Kapıya doğru gitti ve orada durdu; kapının tokmağını tutarak yavaşça:

— Petersburg'da, sizinle yaşıt talebe bir öğün var, dedi. Beiki şu anda herhangi bir jandarma sübayı onu da isticvab etmekle meşguldür. Anlıyor musunuz? İşte böyle...

Kırmızımsı sislerin içinde tek başına kaldım. Miralayın, oğlu halıkında söylediği sözler içinde bir şeyler uyandırdı.

— İşte böyle!.. Sözü, bir aksi sada halinde hafızımda çimliyordu. Yavaşça söylenen sözler, bende bir sual şeklini alıyordu:

— İşte böyle?.. Duvardaki papas resmî, dargın bir eda ile yanaklarını şişirerek bana baktıyor, beyaz at, yanayan beni dikiz ediyor, sigman madam, gülümseyerek kendi çıplak sol omuzunu seyrediyordu. Pencercilerin perdelerini güveler delmişti, onlara dik katle baktığı zaman, bu küçük deliklerin arasından firuze gökyüzü görünüyordu.

Miralay, «niçin» kelimesini sık sık telâffuz ediyordu. Onun oğlu da, tıpkı benim gibi, zabtîye dairelerinde oturuyorsa, herhalde kendini pek te iyi hissetmiyor, demektir...

Miralay çıkarken, kapıyı iyice kapamıştı. Şimdi bu odaya, üçkek bir sel halinde bir müzik sesi geliyordu. Evin içinde bir yerde, piyano çalıyorlardı.

Tahammül edilemeyecek kadar canım sıkılıyor, müzik beni yakınına, kendine doğru çağırıyordu. Kalktım, kapıya yaklaştım, aydınlık, güneş dolu bir odaya baktım.

Açık pencerenin ardında bahar bir bayram şenliğine uğuldayor, a-

diye yürüdü, Sultan Osmanın etegini öpmek istedi. Genç padişah tevuza gösterip bırakmadı:

— Bunda biz biziz, tekellüf iltiza eylemez!

Oturdular. Davud Paşa işlerin dağdan yuvarlanan çığ hizını almamasına seviniyordu: Çok değil bu gidiş beş on güne varamadan ikinci Osmanın yerinde yeller esecekti. Şimdi cihangir padişah olmak heves ve hirsle yanan bu tecrübesiz çocuğu halk arasından da düşürecek tedbirler almak lâzım geleceğine kan'dı. Asker ve halkı hazırladıktan sonra yagnın bütün saçaklara sarması için bir «çakmak kıvılcım» çok bile gelecekti. Bunun için de harekete geçmezden evvel propaganda kuvvetine sarılmak icab ediyordu. Ellerini ovuşturarak şeytan şeytan sırttı:

— Benim mehabetlü efendim, bu kulunuz rikâbî hümayunu - nuzdan ayrılamam ve bunda biraralacak olur isem ziyade mahzun olup bu ayrılık hayatımıza

diye yürüdü, Sultan Osmanın etegini öpmek istedi. Genç padişah tevuza gösterip bırakmadı:

— Bunda biz biziz, tekellüf iltiza eylemez!

Oturdular. Davud Paşa işlerin dağdan yuvarlanan çığ hizını almamasına seviniyordu: Çok değil bu gidiş beş on güne varamadan ikinci Osmanın yerinde yeller esecekti. Şimdi cihangir padişah olmak heves ve hirsle yanan bu tecrübesiz çocuğu halk arasından da düşürecek tedbirler almak lâzım geleceğine kan'dı. Asker ve halkı hazırladıktan sonra yagnın bütün saçaklara sarması için bir «çakmak kıvılcım» çok bile gelecekti. Bunun için de harekete geçmezden evvel propaganda kuvvetine sarılmak icab ediyordu. Ellerini ovuşturarak şeytan şeytan sırttı:

— Benim mehabetlü efendim, bu kulunuz rikâbî hümayunu - nuzdan ayrılamam ve bunda biraralacak olur isem ziyade mahzun olup bu ayrılık hayatımıza

diye yürüdü, Sultan Osmanın etegini öpmek istedi. Genç padişah tevuza gösterip bırakmadı:

— Bunda biz biziz, tekellüf iltiza eylemez!

Oturdular. Davud Paşa işlerin dağdan yuvarlanan çığ hizını almamasına seviniyordu: Çok değil bu gidiş beş on güne varamadan ikinci Osmanın yerinde yeller esecekti. Şimdi cihangir padişah olmak heves ve hirsle yanan bu tecrübesiz çocuğu halk arasından da düşürecek tedbirler almak lâzım geleceğine kan'dı. Asker ve halkı hazırladıktan sonra yagnın bütün saçaklara sarması için bir «çakmak kıvılcım» çok bile gelecekti. Bunun için de harekete geçmezden evvel propaganda kuvvetine sarılmak icab ediyordu. Ellerini ovuşturarak şeytan şeytan sırttı:

— Benim mehabetlü efendim, bu kulunuz rikâbî hümayunu - nuzdan ayrılamam ve bunda biraralacak olur isem ziyade mahzun olup bu ayrılık hayatımıza

SPOR

Yarın yapılacak lig maçları

İkinci devre lig maçlarının ikinci hafta oyunları yarın Fenerbahçe ve Şeref stadlarında yapılacaktır. Haftanın en cazibeyolu Galatasaray - Beşiktaş maçı idi. Galatasaray meşhur iltihâftan dolayı Fenerbahçe ve Beşiktaşla maç yapmamağa karar verdiği için bu oyun oynanmayacak ve bu yüzden de bu hafta bermutat durgun ve sönük geçecektir.

Fenerbahçe stadı:

Beykoz - Davudpaşa

Hafta arası yapılan lig maçında Galatasarayla 1-1 berabere kalan Davudpaşa pek tabii olarak bütün nazarları üzerine çekmiş bulunmaktadır. Beykoz takımı da son maçlarında iyi bir varlık haline geldiğinden her iki takım arasındaki karşılaşma ister istemez manalı bir şekil almış bulunmaktadır. Maçın Beykoza güler bir şekilde bitmesi ihtimali çok fazladır. Maça saat 10,30 da başlanacaktır.

Fenerbahçe - Taksim

Fenerbahçe - Taksim arasındaki maçın taşıyabileceği en küçük bir heyecanı tasavvur etmek güçtür. Maçın tabii galibi Fenerbahçe'nin yüklü bir sayı ile sahaya terketmesi lâzımdır.

I. Spor - Kasımpaşa

İstanbul kupası maçlarında sıkı bir çekişme ile birbirlerini zorlayan her iki takım arasındaki maç bu defa da çok heyecanlı olmak istidadındadır. İngiliz antrenörünün ayrıldığı gündünberi sarımsı geçiren İstanbulsporun birinci devredeki vaziyetinin sarımsı açıkça görüldüğü için bu maçın üzerinde dikkatle durmak lâzımdır.

Şeref stadı:

Vefa - Süleymaniye

İstanbulsporun çalıştıran İngiliz antrenörünün eline bırakılan Vefanın, Süleymaniye karşısında büyük bir üzüntü çekmesi ihtimali yoktur. Her ne kadar, Fenerbahçe ile yaptığı maçta Süleymaniye büyük bir muvaffakiyet göstermiş ise de Vefaya karşı da aynı şekilde mukabele edeceği tahmin edilemez. Maça saat 12,30 da başlanacaktır.

Ömer Besim

Mektepler Atatürk koşusu

Mektepler arasında yapılacak Atatürk mukavemet koşusu Pazar sabahı Taksim. Teşvikiye yolu arasında 3000 metrelik bir yol üzerinde yapılacaktır. Koşuya saat 10,30 da başlanacaktır.

Kız mektepleri voleybol maçı

Kız mektepleri voleybol maçlarına dün Eminönü Halkevi salonunda devam edilmiştir. İnönü Kız Lisesi, Kandilli Kız Lisesini (15-7), (15-7) Erenköy Kız Lisesi de Boğaziçi Lisesi takımını (15-2), (15-2) sayılarla yenmişlerdir.

Gülle atma birinciliği

İstanbul Atletizm Ajanlığının: 27.12.942 Pazar günü saat 9,30 da Beyoğlu Halkevinde kız (Devamı 8 inci sayfada)

EDEBİYAT

Cyrano de Bergerac tercümesi

Yazan: Halid Fahri Ozansoy

Büyük Reşid Paşanın 1839'daki Gülhane hattını okuması ile başlayan siyasi Tanzimatı bir tarafa bırakarak, yalnız, 1859 dan, yani Şinasi'nin ilk manzum tercümesini taş basması ile bastığı devirden başlayarak, derece derece genişleyen ve şekli değiştirilen bu güne kadar gelen Avrupa edebiyatını gözününe alırsak, muhakkak ki, Sabri Esad Siyavuşgil'in manzum Cyrano de Bergerac tercümesi ile yepyeni bir âlem'in karşısında bulunduğumuzu anlarız. Tâ ilk manzum tercümemiz olan Ziya Paşanın Riyânın Encamı [1] ndan tutun da Abdülhak Hâmid'in bütün manzum trajedilerini, Namık Kemal'in dramlarını, Ahmed Vefik Paşanın harikulâde Molière adaptasyonlarını içine alan devirde bile bu kuvvette manzum bir tercüme imkân olabileceğini düşünemeyen kalkmamıştı. Nasıl ki ondan sonra da, manzum tiyatro - muz, aruzda ve hecede sadelik cereyanı içinde oldukça dikkate çarpan telif eserler vücuda getirmişti, fakat henüz, ne klasik, ne romantik bir garb pyesi, aslında derinliği, inceliği ve şiri kaybetmeden manzum olarak dilimize çevrilememişti. Hattâ bir zamanlar Akıl Koyuncu'nun Racine'den hece veznile tercüme ettiği İfjimi'si de baştan sonuna kadar bir ahenksizlik modeli olmuştur. An ileriye gidememişti. İşte Sabri Esad Siyavuşgil, bu imkânsızlığı imkân haline getirmiştir. Çok eskiden liseden talebem olan Sabri Esadın bugünkü muvaffakiyeti karşısında, sanki kendi zaferine şahid olmuşum kadar, duyduğum sevk ve heyecan da bunun için bu kadar genişler. Çünkü işte, «Odalar ve Sofalar» şairi, bu defa, büyük istidadından beklediğimiz en parlak bir eserle karşımızdadır ve bir şahıskaya tirmanmanın ne'sesi içinde, O neş'eyi, onun kadar biz de hissederek hakkımızdır.

Cyrano de Bergerac, yalnız büyük Fransız şairi Edmond Rostand'ın değil, belki bütün dünya edebiyatının sayılı meşhur romantik eserlerinden biridir. Bu eserin en büyük mezyetlerinden birisi, sadece yüksek duygular ve zekâ günclemleri dolu üstadca bir nazımdan ibaret olmayıp, aynı zamanda, pek kuvvetli bir action'a malik olmasıdır. Yani tiyatro san'ati bakımından da kabına varılmıyacak bir tertib ve tanzim kudretine yazılmıştır. İşte Sabri Esad, bu dörtbeş mamur eseri ahyor ve içindeki Fransız diline mahsus bütün ince ve yerli tabirlerin, esprilerin de türkçe mukabillerini bularak dilimize çevirebiliyor. Yalnız bu müşkülü yenilimesi bile hayret ve takdir ile karşılanacak bir gayrettir.

Fransız edebiyatında roman - tizim (bilhassa Victor Hugo'nun hameleleriyle) âdeta davul - tımbelek çalarak klasik trajediyi hüfusa uğrattığı devirde, bir aralık bir mucize vukuğelmışti. Raşel isminde bir muscvi facia aktırsı, birdenbire, artık öldü, bir daha dirilemez sanılan trajediyi canlandırılmış. Racine'in eserlerini oynarken bütün Paris hal-

kıını yerinden oynatmıştı. İşte zamanı geldi, aradan yılar ve yıllar geçti, romantik dram da yeni realizm cereyanı karşısında bir aralık böyle söner gibi göründü. Derken yeni bir namie ile romantizmin sannede canlandığı görüldü. Bu defaki harikayı beürten de Edmond Rostand'dı. Bilhassa onun Cyrano'su, hem romantik drama yeni bir hız ve çehre veriyor, hem de şairinin ismini bütün dünyaya parlak zaferele tanıtıyor. Bunun için, garb edebiyatı tarihi çerçevesi içinde bu derece mühim olan bu eserin bu kadar muvaffakiyetle (ve üstelik, aslı gibi manzum olarak) dilimize çevrilmesi cidden sevinilecek ve iftiharla karşılanacak edebi bir hâdise sayılmalıdır.

Burada piyesin mevzuunu anlatacak değilim. Uzun burunlu şair ve silâhşor Cyrano'nun efselik destanını Rostand'ın piyesinde okumalı veya sahnedeki görme - lidir. Ancak ne yazık ki, Şehir Tiyatrosu bile, Shakespeare temsilileri için pek büyük masrafları göze aldığı halde, pek beğendiği mecmuasında itiraf ettiği bir Cyrano tercümesini oynıyamıyor. Sebabi de, Cyrano'nun bir çift çizmesini bile bugünkü pahalılıkta yapmağa kudretleri yetmemesi imiş. Halbuki, bizce, asıl sebep bu değildir. Cyrano tercümesinin manzum oluşu, temsilinde, bütün iktisadi müşküllerden daha büyük bir müşküldür. Nerede böyle işe sarfedecek zaman?... Buna yürek ister sanırım.

Tercüme, bazı yerlerde serbest bir mecraya döktülür gibi olmuş, fakat bundan eser hiç kaybetmemiş'tir. Esasen kelime kelime manzum tercüme imkân bile olsaydı, kafiyeden, zevkten, ahenkten çok şeyler feda etmek lâzım gelirdi. Bunu da pühpesiz ne Sabri Esad, ne de tercümesinin zevkle okuyacak olanlar hoş görürlerdi. Yalnız ihtimal bazan bir fikrin feda edilmesi doğru olmayabilirdi. Meselâ Roxane'in pusesi perdesinde, Roxane, puse için [2] «Arı gürtüsü» diyor. Yani o kadar füsilli ve kanadlı bir şey! Halbuki tercümede bu «le bruit d'abeille» yok.

Esasen bu arı gürtüsü, yahud fısıltısı aynı meclisin biraz yukarılarında başka bir mısra da geçmektedir. Nedense oradan da bu fikir kaldırılmış. İşte francuzcası:

Un instant d'infini qui fait un bruit d'abeille

İşte türkçesi: Bir gönül hazzıdır ki hep derinden derine, Yayılır... Bir visaldir karanfild lezzetinde!

Buradaki (karanfild) mefhumlu mısra, Rostand'ın aşağıdaki su misraına karşı kullanılmış:

Une commonion ayant un goût de fleur!

Rostand yalnız çiçek diyor. Bizim sevgili şairimiz Sabri Esad da bu çiçeği, (ihtimal bizim türkçülerimizde ve mânilerimizde dudak sembolüdür diye) karanfild (Devamı 7 inci sayfada)

[2] Ah bu kelime.. Öpücük de güzel demektir!

[1] Molière'in Tartüf'ü.

[1] Molière'in Tartüf'ü.

[1] Molière'in Tartüf'ü.

[1] Molière'in Tartüf'ü.

[1] Molière'in Tartüf'ü.

[1] Molière'in Tartüf'ü.

Tarihî tefrikamız: 47

AKİLE HANIM

ve SULTAN

"GENÇ, OSMAN"

[Defterdar Baki Paşaya döndü] akçe hususunda görelim kulluğunuz! [Ayağa kalkıp hâs oda kapısına yürüdü] kapudan Halil Paşaya Recebin yedisinde lenger [1] alup denize açılması ilâm eylem. [Kapı yanından geriye dönerek duraldı, eski veziriazam Hüseyin Paşaya baktı] canabınız, Âsitane, de kaymakam kalacaksınız, Receb

[1] Demir alıp..

[1] Demir alıp..

[1] Demir alıp..

[1] Demir alıp..

[1] Demir alıp..

Harp üzerinde tetkikler

Yıpratma harbi başladı mı?

Yazan: Seyfi Kurtbek

Yıpratma harbi, iki taraf arasında kuvvet müvazenesi hâsıl olduktan sonra mücadelenin uzayıp gitmesi ve muhadelenin mütemadiyen birbirini zayıf düşürmek için hırpalama sıdır. Yıpratma harbinde bütün cephelelerde umumî bir istikrar meydana gelir. Harbi bu durgun devreden çıkarmak ve büyük hareket yapabilmek için imkân bulunmaz. Böyle bir harbe, hasmını daha çok yoran ve kırpaltıyan, fakat kendi sabır ve kuvvetini israf etmeyen taraf neticeyi kazanabilir.

Birinci dünya harbi, garb cephesi istikrar bulduktan sonra, bir yıpratma devrine girmiştir. Merkezi devletler abluka edilmişti o vakit harb ekonomisi fikri mevcut olmadığında ve merkezî devletlerin iktisadi hazırlıkları uzun bir harbe göre yapılmamıştı. Bu sebeble harb uzadı ve onlar içerden çürümeye başladılar. İtilaf devletlerinin de uzun bir harb için hazırlıkları olmadığından harbin uzamasından onlar da çok zarar görüyorlardı. Merkezi devletlerde hususile açık aynı zamanda maneviyat üzerinde bozucu bir tesir yapıyordu. İki taraf da yıpratmıştı, fakat merkezî devletler daha çok zayıfladılar ve harbi kaybettiler.

Almanlar o harbden sonraki hazırlıklarında daima kısa bir harbi düşünmüşler ve neticeyi kısa bir zamanda almak için yeni harb usulleri bulmağa çalışmışlardır. Hakikaten yıldırım harbi usullerle Polonya, Fransa ve Balkanlarda, âdetâ bir manevra müddeti kadar zamanlar içinde, kat'i neticeler almışlardır. Bununla beraber Almanların yalnız yıldırım harbine göre hazırlanmalarını kabul etmek hatıralıdır. Daha harbden önce muhtelif askerî muharrirler istikbal harblerinin her türlü yeni vasıta ve usullere rağmen uzun sürebileceği hakkında neşriyatta bulunmuşlardır. Uzun bir harbe göre hazırlanmamış olmanın nasıl felâketli olduğunu tecrübe etmiş bir memlekette harbi kısa zamanda bitirmek için tedbirler alınırken diğer taraftan da uzun bir harbe göre hazırlanmak hususunda ihmal gösterilmeyeceği tabii idi. Nitekim Almanya harbden önce yaptığı muazzam stoklarla ve memleket ekonomisini uzun bir harbin icablarına göre teşkilâtlandırmak suretile bir yıpratma harbine göre hazırlanmış olarak harbe girmiş bulunuyordu.

Şimdiye kadar Rusya seferinde kat'i netice alınmayınca harbin uzun süreceği hakkında artık kimsede şüphe kalmamıştı. Almanya bütün işgal ettiği memleketlerde âvsi iktisadi teşkilât yapmaktadır. Müttfikler de ekonomilerini uzun bir harbin isteklerine göre düzenlemektedirler. Fakat bütün bu hazırlıklara rağmen bugün harbin bir yıpratma devrine girdiğine henüz hükmedilemez. Yıpratma harbinin ilk şartı olan kuvvet müvazenesi henüz tamamiyle mevcut değildir. Avrupa kıtasında Almanlar

faza ediyorlar. Geçen yaz bu kuvvetlerin büyük kısmını kat'i neticeli bir muharebe sokmadılar ve yalnız Rusyanın iktisadi muntakalarını işgal için bir muntakada muharebe yaptılar. Gelecek yaz büyük bir imha muharebesine girişmeyeceklerine dair henüz bir alâmet mevcut değildir. Şu halde silâhli kuvvetler arasında kat'i neticeli çarpışmalar ihtimali ve imkânı mevcut iken yıpratma harbi başlamış addolunamaz. Gelecek yaz Almanlar Rusyada netice aramazlar ve gene mahdud hedefli hareketlerde bulunurlarsa veyahud Ruslar tarzuza geçer de Alman orduları umumiyetle müdafaaada kalırlarsa burada artık kuvvet müvazenesinin hâsıl olduğuna hükmedilebilir.

Bu harbin er geç yıpratma harbi şekline gireceğini iddia edenler de vardır. Onlara göre Rusyada kat'i netice alınsa bile, Mihver ile Anglo-Saksonlar arasında silâhli kuvvetlerin büyük kısmile neticeli bir çarpışma imkânlarının mahdud oluşu dolayısıyla harb daha ziyade hava ve deniz kuvvetleri arasında bir yıpratma harbi şeklinde devam edecektir. Fikrimizce Rusyada kat'i netice alınmış bir Almanyanın serbest kalan bütün harb kuvvetleriyle Anglo-Saksonlar üzerinde bir netice arıyacağına şüphe edilmez. Çünkü bir ihtimalin tahakkukunda kuvvet müvazenesi Almanyanın lehinde olarak esasile surette bozulmuş olacaktır. Almanyanın bütün silâhli kuvvetlerinin Avrupa'da tamamen serbest kalıp kalmıyacağı Rusya seferinin neticesine bağlıdır. Bu sebeble bu harbin yıpratma harbi şekline girip girmeyeceğini önümüzdeki yazda Rus cephesinde cereyan edecek harekattan anlaşılabilecektir.

İcra dairelerinde muamele yapılmı-yacak günler

İstanbul Müddeiumumîliğinden: 942 senesinin bitmesi dolayısıyla icra dairelerindeki dosyaların devir ve mahzene kaldırılması için 28, 29, 30, 31 Kânunuevvel 942 ve 4, 5 Kânunusani 943 günleri icra dairelerinde ihtiyatî tedbir ve hacizle müddete tâbi işler gibi acele mevâd müstesna olmak üzere iş sahiblerinin müraacaatlarının kabul edilmeyeceğini gazetenizle ilânı rica olunur.

Bakkallar dün kongrelerini yaptılar

Bakkallar ve müstâf demini cemiyeti yıllık kongresi'nin Eminönü Halkevinde yapılmıştır. Riyaset divanı seçiminin müteakib cemiyet reisi Kemal Erel tarafından yıllık faaliyet raporu okunmuştur.

Raporda cemiyetin bir yıllık faaliyeti hakkında geniş malûmat verilmekte idi. Müzakereleden sonra seçime geçilmiş, Şeref Güçlü, Hilmi Kutlubay, Edib Çapa, Kadri Aybet ve Kenan Şener yeni idare heyetini teşkil etmişlerdir.

kemleye oturttum. Sanki bir sitema nöbeti geçiriyordum. Dişlerim birbirine çarpıyordu. Bana baktı, fakat eminim ki görmedi. Bu gözler Nilüferin gözleri değildi, artık... Bu gözler iki siyah çukurdu ki onlara bakarken avaz avaz ağlamak, üstümü başımı parçalamak ve ellerimle kendi gırtlığıma basarak kendi kendimi boğmak istiyordum.

İskemleye oturmamış, âdetâ yığılmıştı. Halsizliğine rağmen söylediklerimi kusursuz yapıyordu. Defteri uzattık, imzaladı, (ayağa kalk) dedim kalktı, (o - tur dedim) oturdu. (Biraz gülümse) dedim, gülümsedi... Hayır ben bunları istemiyordum. Ben bu sessizliği beğenmiyordum. Fırtınaya takaddüm eden zamanların fırtınadan daha korkunç sükûnetiydi bu... Öyle bir sükûnet ki arkasında ne gizlediği belli değildi. Nikâh memuru saadet temen-

Tiyatro

Tenkide, münek-kide ve Selim Nüzhete dair...

Yazan: Nusret Safa Coşkun

Bir genç meslekdaş, Şevket Evliyâgil, «Yarımay» mecmuasının bir evvelki sayısında intişar eden «Tiyatro münekkidlerimiz konuşuyor!» başlıklı anketine beni de katmak suretile naçiz şahsıma kıymet verdi. Dostum Refi Cevad Ulunay, Selâmi İzzet, Selim Nüzhet de genç meslekdaşımızın suallerini cevaplandırdılar. Mevzu bir hayli entresan.. Şevket Evliyâgil soruyor: Artistler tenkidlerinizi nasıl karşılarlar, siz tiyatroya münekkidlerinden kimi beğenirsiniz? Dört kuduracıya: «— Hanginizin yaptığı ayakkağılar daha sağlam?» diye sorulsa, topunun birden: «— Benimki - ler!» cevabını vereceğine hiç şüphe yok.

Ulunay'ın hakkındaki teveccühkâr sözlerine teşekkür benim için bir borç.. Selâmi İzzet ikide bir gençliğime çatıyor. Bir insanın tiyatroya tenkid yazması için, mutlaka Selâmi İzzet kadar pelteleşmesi icab ettiğine dair bir kaide mevcut olmadığımıza göre, sayın dostumuzun bu mütaleasını münakaşaya değer bulmam. Yalnız, cevabında, «Nusret Safa Coşkun ağabeyisi Şehir Tiyatrosu müdürü olduktan sonra tenkid yazmağa başladı..» iddiasına kazan kaldırılabirim. Sayın münekkid hatırlarlar ki, ben tiyatroya tenkid yazmaya 7 sene evvel «Son Telgraf»da başladım. Birader beyin tiyatroya müdürü oluşu 3 yıl lik bir keyfiyet.. Acaba bunun için de, «Ağabeyisinin tiyatroya müdürü olacağını kestirerek o zaman staja başladım» mı diyecek? Selâminin yılların hesabını şaşırmasına bakıyorum da, ankette verdiği cevabda itiraf eylediği ihtiyarlığımıza hükmedeceğim geliyor.

Selim Nüzhet üstadımız ise, «Akşam» gazetesinde «Ye kürküüm ye!» komedisi için yazdığı makalede, yarım sütundan fazla, ankette verdiğim cevabda, kendisi için ileri sürdüğüm iddiaları karşılamaya çalışıyor. Ben, daima Selim Nüzhetin bir «tiyatroya münekkid»i değil, bir «tiyatroya bilgini» olduğunu iddia ederim. İkisi arasındaki fark malûm. Temsil hakkında hüküm veremiyen münekkid sayılmaz. Piyesin hususiyetlerini, nev'ini, muharririnin şahsiyetini anlatmak başka iştir. Hattâ kanaatime göre; münekkid eserin mevzuunu bile anlatmakta müstağni davranmalıdır. Artistlerin rollerini ne derece gilyenebildiklerini, piyesin havasını ne dereceye kadar verebildiklerini anlatmak, mizansenin, tekniği dekoru, sahneye konuluşu münakaşaya münekkidin başlıca vazifesidir. Üstad bunlara aslâ sirtünmediğine göre, nasıl olur da tiyatroya münekkidii sayılabılır. Bir münekkidin süphesiz zengin bir kütüphanesi bulunmalıdır. Fakat her kütüphanesi bulunan zat tiyatroya münekkidii midir? Hele bu kütüphaneler, üstad da görüldüğü gibi, insanı işgal ederse? Unutmamak gerek ki, kütüphanesini temsil hakkında hüküm vermek için değil, eser ve sahibini (Devamı 7 inci sayfada)

Beynelmilel adamı milletleri yetiştirir

YAZAN

Prof. doktor Sadi Irmak

Geçen gün yine Goethe külliyyatını karıştırdım. Şairin bütün eserleri 137 cildlik muazzam bir külliyyatta toplanmıştır. Bundan başka yeni on, on yedi cildlik daha kısa külliyyatlar da çıkarılmıştır. Her sınıf halkın ihtiyaç ve arzularına göre seriler meydana getirilmiştir. Şüphe edemezsiniz ki 137 cildlik bir külliyyat baştan sona kadar vezcelerle ve nefis eserlerle dolu değildir. Bilâkis o kadar hayde teferriat vardır ki bunlar nasıl olmuş da bir kütüphaneye alınmışlar diye hayret etmek mümkündür. Fakat halk, Goethe'nin hayatına aid en küçük teferriatı öyle sevgi ve hayranlıkla karşılar ve her şeyi bilmek ister. Böylece değnebilir ki Goethe'nin uzun ömrü esnasında ağzından çıkan her şeyi zapt ve tesbit edilmiştir.

Bir de bize geçelim: Abdülhak Hâmid öldükten bir sene sonra vaktile ona en büyük hayranlığını göstermiş ve eserlerinden mühlhem olmuş bulunanlar bile ona bir büyük şair vasfı yakıştıramamış oldu lar. Kahvehanelerde, dedikodu dolmasıyla başladı. Hâmid sadece şairin lâf söylemiş bir adammış. Büyük bir ilim adamımız var: Erzurumlu İbrahim Hakkı. Bu adam, tekâmül nazariyesini ilk olarak vuzuhla ifade etmiştir. Bunu yazar, sımsız, fakat derhal itirazlar yükselir. Bunu, ondan evvel bilmem kim kapalı bir şekilde ifade etmişmiş.

Koca Namık Kemal için Burjuva ve oportunist dediler. Fikret, bir Amerika mektebinde ders verdi diye vatansız oldu.

Pek büyük bir çapta bir şair olan Yunus Emre için bir hayranlık göstermiş, derhal ona Mevlânânın mükalidî derler. Mevlâna da Eflatun'un mütercimidir.

Tek başına bir riyaziye kamasu ve asarı riyaziye meydana getirmiş olan Salih Zekiye memlekette kaç

kişi bilir ve ona karşı hangi hüremeti gösterebildik?

Âkil Muhtar Fransız Akademisi âza seçti, derhal, bu şahıs temaslar bilmiyor, ilimle alakası yoktur, dediler. Sanki bir ilim akademisi bir siyaset klübüdür.

Birimizin adını bir ecebi kitabı kaydetse dudak bükeriz «Kim bilir altında ne vardır.»

Geçen gün bir mecliste milliyetçilikten bahseyorduk. Meşhur bir âlimimiz şunu dedi: «Milliyetçilikte romantizm yokmuştur» tam bunun aksine kanım: Her türlü sevgi gibi millet sevgisi de ancak romantik olduğu zaman samimîdir. Milliyetçi «üleme» sevemem. Milletimi beğenmem için onun beğenilmiye değer olduğuna dair ilmi deliller bekliyorum. İçinden geldiği için severim ve ona aid her iyi ve güzel şey için hayranlık ve heyecan beslerim. İsterlerse bu sevgiye «Cahilâne» ve «Romantik» desinler. Ben milletimi cahilâne ve romantik bir şekilde seviyorum. Nitekim Almanlar Goethe'yi ve İngilizler Şekspir'i öyle seviyorlar, öyle sevmeseler 137 cildlik külliyyatlar meydana gelir miydi? Bu 137 cild içinde şairin falanca günü öyle yemeğinde hangi yemeği yediği bile yazılmıştır. Bizim ilmi milliyetçiler olsalar hemen «bunun ne lüzumu var» diyeceklerdir. Fakat Alman ve İngiliz milletleri böyle düşünmüyorlar. Millet büyüklerine karşı içten duygularla sevgi dolayısıyla onların hayatlarına aid en hurda teferuat için bile alâka ve sevgi gösteriyorlar.

Goethe'yi Beynelmilel yapan âmillerden en birincisi onu kendi milletinin bu şekilde benimsemesidir.

Biz Hâmidî, Namık Kemal'i Salih Zekiye yerden yere vurmakta devam edersek ve bunu bir nevi objektiflik ve zekâ eseri sayarsak bizim içimizden hiçbir zaman beynelmilel adam çıkamaz, çıkama-

yrıca da dünya bize kıymet vermez, hümet etmez.

Bari kendi enfüsü kanaatlerimizi aştılamayıp onları zehirlemesek, genç nesil, kendi milleti için çinden hayran olabileceği adamlara muhtaçtır. Edebiyat hocamız Türk büyüklerini sevmeye lâyık adamlar olarak göstermezlerse genç ruhlarda ecebi hayranlığı baş gösterir. Böylece milli varlığımızın temel taşı olan millet sevgisi ve hayranlığı kaybolur ki bundan daha büyük tehlike düşünülemez.

İşte Avrupalıları, büyükleri için heykeller, müzeler, kütüphaneler, sergiler meydana getirmeye sevkeden sebep bu mâli heyecanı yaşatmaktadır. Unutmayılm ki millet demek büyük adamlar demektir. Ve büyük adama evvelâ kendi milleti bu sıfatı verir. Ve onda ısrar eder. O zaman dünya da buna dikkat eder, ve onu büyük bir şahsiyet olarak tanımayı alır.

Muayyen fırınlardan ekmek alma kararı tatbik edilecek

İkincikanun ve Şubat aylarına aid ekmek kartlarının mahallerde evlere dağıtılmasına yarından itibaren başlanacaktır.

Ekmek kartları Belediye İktisad Müdürlüğü tarafından halk birliklerine tevzi olunmuştur.

Memurlarla diğer sabit gelirli karneleri de mutemedler tarafından Belediye İktisad Müdürlüğünden alınacak ve memurlara dağıtılacaktır.

Her şahsın oturduğu semtin fırından ekmek almasını temin için yapılmakta olan hazırlıklarla ikmal edilmektedir.

Fırınlara bağlanma kararının tatbikine Kânunusani içinde başlanacaktır.

YENİ KEŞİF VE İCADLAR

İsveç günde 18.000 kilo sunî yün yapıyor

İsveçte çıkmakta olan «Arbe- ted» gazetesinin yazdığına göre, İsveç mensucat tröstü, Norçepinge şehrinde, günde 6 bin kilo sunî yün yapmaktadır. Sunî yünün iptidai maddesi, fevkalâde beyazlatılmış, yüksek evsafı haiz sülfaat dö sellülozdur.

Sunî yün istisnasız olarak her şeyde kullanılabilir. Evsaf itibarile tabii yünden farksız bir manzara arz etmektedir. Sunî yünden yapılmakta olan elbise - lük kumaşlar, diğer cins kumaşlardan fevkalâde beğenilmekte - dir. Sunî yünün gördüğü bu rağbet üzerine, İsveç mensucat tröstü, sunî yün istihsalini günde 18

bin kiloya çıkarmağa karar vermiştir.

Tayyareciler için yeni tip kombinezonlar

«Nord Çayna Deyli Niyüs» gazetesinin yazdığına nazaran, Amerikada yeni tipte bir kombinezon icad edilmiştir. Bilindiği üzere tayyareler pike uçuşları - dan doğrulup da ufki bir hal aldıkları zaman tayyarecilerin bağları dönmektedir. İşte bu yeni tip kombinezonlar bilhassa bu baş dönmelerinin önüne geçmekte - dirler.

Yeni tip kombinezonlar iki katlıdır. Birinci katları elastik bir maddeden, ikinci katları ise sert bir maddeden yapılmıştır. Bu iki kat, yahud bu iki tabakanın arası bos olup, bu boslukta

su veyahud diğer bir mayi serbestçe cereyan edebilir. Temin edildigine göre tayyare pikeden ufki bir vaziyete gelirken, kombinezonun iki tabakası arasında bulunmakta olan mayi, pilotun baş tarafına intikal etmekte ve hava taziyinin başa intikal etmesine mâni olmaktadır.

Aynı gazetenin bildirdiğine göre, Amerikalılar, pilotların vücudlarını sıcak tutabilen bir başka kombinezon da icad etmişlerdir. Bu yeni tip kombinezon kauçuktan olup, elektrik cereyanını geçirmek gibi bir hassası haizdir. Bu sayede, tayyarenin pilotu veyahud rasidi, her hangi bir elektrik cereyanından istifade ederek ısınabilir. Bu icaddan sonra, aynı maddeden eldiven ve kundura da yapılabilmektedir.

Top namlularını aşınmaktan muhafaza için yeni bir usul

«Newyork Taymis» gazetesinin yazdığına göre, Birleşik Amerika cumhuriyetlerinde, top namlularının vaktinden evvel yıpranmaması için yeni bir muhafaza usulü icad edilmiştir. Bu usul şundan ibarettir: Topların atışları esasında kullanılmakta olan barutun içine % 2 den % 10 nisbetine kadar fosfor ilâve edilmektedir. Barutun infilâkında fosfor, hamiz fosfor ha'ne gelmektedir. Bu hamizi fosfor, namlunun dahili cidarlarında, bir tabaka teşkil etmektedir ki bu tabaka namluyu aşınmaktan muhafaza eder. Gazetenin kaydettiğine göre, yapılan tecrübelerle göre, havanın fevkalâde rutubetli oluşuna rağmen, 1000 saat zarfında, namlunun içinde en ufak bir aşınma veyahud pas görülmemiştir.

Edebi romanımız: 44

Dişi Arkadas

Yazan: Cevad Fehmi

Buna rağmen hayatımda hiç bir mektubu bu kadar sevinçle okuduğumu hatırlamıyorum.

IV

Beyoğlu, 17 Temmuz 940

Nikâh salonuna aileden iki kadının kolunda girdi. Ne kadar zayıflamış, ve ne kadar sararmıştı Yarabbi... Bütün salonu dolduranlar, o siyah elbiseli erkekler ve süslü kadınlar hep ona bakıyorlardı. Salonun ortasında hafifçe silkinerek koluna girdiği kadınlardan kurtuldu. Nikâh me - murunun karşısındaki iskemleye, benim yanıma doğru sendeleyerek ilerledi. Kolundan tutup is-

Tabii gazeteci arkadaşlarını da vet ettin...

★

Onu otomobile kadar götür - düm, kapıyı kapatırken:

— Çabuk gel, seni sabırsızlıkla bekliyorum! dedim. Beni dinle ve ondan sonra hükmünü ver. Emin ol affedecelisin.

Acı acı gülmüsedim:

— Böyle sözlerle ne lüzüm var, dedi. Bugün bizim en mes'ud günümüz değil mi? Senelerce, birbirimizi gördüğümüz ilk günden beri bu günü beklemeydik mi?

Şoför makineyi hareket ettirdi. Otomobile beraber birkaç adım koşarak bağırđım:

— Beni çok bekletme... Meraktan çıldırırım...

Şimdi bu satırları yazarken evimdeyim ve yalnızım. Pencere - lerdeki siyahlık yavaş yavaş soluyor. Güneş doğuyor. Nilüfer - den ayrılalı on iki saat oldu. Hâ-

— BİTTİ —

Memleket Haberleri

Izmit'de

Varlık vergisi mükelleflerinin listesi asıldı, mükelleflerden bazılarını bildiriyoruz

Izmit (Hususi) — Varlık vergisi mükellefleri ilân edilmiş ve liste maliye kapısına asılmıştır. Kararın listeleri de bugünlerde ilân olmuştur. İzmitte 189 mükellef 98,855 lira varlık vergisi vereceklerdir.

İlan edilen 1000 liradan yukarı vergiye tâbi mükelleflerin isimleri şunlardır:

2500 Faik Belgin, 5000 Salim Katar, 1500 Zihni Kaman, 1000 Mehmed Özdayı oğlu, 1200 Cemal ve mahdumları, 1000 Füzünan Sezer, 2000 Şemseddin Talay, 2000 İnan Ak Köseoğlu, 1500 Sünnü Danyal, 7000 Abdurrahim Kara Çetin, 4000 Halim Karalı, 2500 Yabancı Karacetin, 1000 Ferid Aral, 2000 Burhan Güzey, 2500 Abdurrahim Özmen, 2000 M. Nuri Giral, 2000 H. Kamâl Akyılmaz, 1000 Ahmed Gül, 1000 Mehmed Aydın, 1950 Ömer Lütfi Bilen, 1500 Ab. İbrahim Kabu, 12000 Mahir K. Anbar, 1000 Raşid Gümbüz, 1000 Sadettin Dinç baş, 1000 Ahmed Gül, Nalburlu, 3000 Mehmed ve Hilmi Ege, 1000 Kazım Dinç, 1000 İzzet Orhon, 1000 Ali Ege ve Selvit Hasan Erdem, 4000 Esad Demirsoy, 7000 İbrahim Hakkı Turan, 27000 Namid Turan ve Sadık Efe, 1000 Müfit Saner, 2000 Fuad Çelebi, 3000 Recep Akyılmaz, 2000 İzzet Başkal, 1500 Sadettin Atıg, 1000 Halk Bankası, 5000 Şemseddin Uçar, 25000 Hasan Kozluca, 4500 Doktor Hasan Ömer Erim, 3000 Sadık Efe, 1000 Mehmed Düz İyaya, 2000 Doktor Hasan Ömer Erim, 500 Hasan Kozluca, 1000 Sadettin Atıg, 2000 Rauf Elkat, 1000 İbrahim Tuzcu, 7000 Salâhattin Patır, 3000 İslâm Durak, 1000 Mehmed ve Muzaffer, Selvili, 7000 Hamdi Özer Oduncu, 1000 İhsan Sönmez, 3000 Salih Keleşir ve Niyazi, 3500 Ali Soydam ve oğlu Emin, 3000 Hilmi Korucu oğlu, 4000 Mustafa Başkal, 7500 Hasan Salman, 1000 Ali Dikmen, 1000 Bekir, Fuat ve Veysel, 1000 Hakkı Rıza Babilâ, 5000 M. Ali Ertunç ve Mustafa Ersoy.

Edirne'de sigara sıkıntısı izale edildi

Edirne (Hususi) — Bir müddet eskitilmiş sigara ve tütün sıkıntısı çekilmekte idi. İstanbuldan getirilen bir vagon tütün ve sigara taşıyan kavganın yüzü gülmüş ve geniş bir nefes alınmıştır.

Kozan ortaokulu açıldı

Zonguldak (Hususi) — Kozan ortaokulu açılmış ve derslere başlanmıştır. Bu münebbetle Kozanda bir ilkören yapılmıştır. Kozanlılar bu vaziyetten çok memnun kalmışlardır.

«Son Posta»nın edebî romanı: 176

Erkeği kadın yaratır

YAZAN: NUSRET SAFA COŞKUN

Üzerine çevrilen nazarlardan bir an evvel kurtulmak, bir an evvel bir köşeye sinmek isteyen bir hali var. Yüzü solgun, saçları darmadağın...

Fısıltılar:
— Vedad geldi..
— Çok zayıflamış!..
— Bu sene hiç konser vermedi değil mi?

Meserrret Hanım, yerinden fırlayarak, kardeşini karşıyor:
— Nerede kaldın Vedad?
— Anlatırım, yalnız beni her men bir yere oturt... Çok halsizim!

Frağının etekleri masalara, sandalyelere takıla takıla, başı önünde, ablasının açtığı yoldan kendiliğince ilerliyor.

Eniştesi:
— Neredesin yahu... Millet'in yüzü yolda... Herkesi merakla bakarak için mi böyle gece yarısı teşrif buyuruluyor?

Cötkercesine sandalyeye oturuyor. Titriyen parmaklarıyla mananın üzerindeki paketten bir siyara çekerek ateşliyor.

— Çok sinirlisin Vedad!..
— Ablası göz göze geliyor ve birbirlerini anıyorlar.

— Bak Vedad, Gönüle gelinlik ne kadar yarasmış!
Eniştesi, kocasıyla dans eden gözünü Vedaddan ayırmıyan

Istanbul'dan Siird'e

Batman çayı üzerindeki köprü de tamamlandıktan sonra tren Siir'de ulaşmış olacak

— 1 —
Siirde giderken, Siird ve Siirdliler hakkında hemen hemen hiç bir fikrim yoktu.

Diyarbakura geldiğim ertesi günü hayatının büyük bir kısmını şarkta geçirmiş bir dostumla karşılaşmışım. Siirde gitmek üzere olduğumu işitince:

— Siird şarkın incisidir. Her halde orasını çok beğeneceğini zannediyordum. Dedi.

Diyarbakurdan kamyonla gidilirse, Siirde bir günde varmak mümkündür. Fakat Diyarbakurdan Siirde kamyonla gidebilmek mazhariyeti, ancak senenin yaz ve sonbahar mevsimine mahsustur. Yağmurlar yağdı mı, yollar, kamyonların, geçemeyeceği bir hal alır. O zaman, tabiatle beygir veya katırlarla gitmek icab eder.

Ben Siirde giderken Eylülün sonu idi. Vakiâ ilk yağmurlar yağmıştı, fakat yollar henüz çamur olmamıştı. Binaenaleyh kamyonlarla gitmek pekâlâ kabildi. Ben de kamyonu tercih ettim.

Sabahın erken saatlerinde Diyarbakurdan hareket ettik. İlk uğrak yerimiz Bismildi. Burada ufak bir mola verdikten birer çay içtikten sonra, yolumuza devam ettik. İkinci durak yerimiz Sinan oldu. Burası Diyarbakurdan şarka doğru yapılmakta olan tren yolunun son istasyonu idi. Burada, Batman çayı üzerinde muazzam bir asma köprü yapılmaktadır. Bu köprüün inşaatı bittiği gün, simendiferin, tâ Siirdin yakınlarına kadar gelmesi isten bile olmayacak. Çünkü Sinandan Siird yakınlarına kadar uzanan 100 kilometre tren yolu, hemen kâmilen bitmiş, istasyonlar bile yapılmıştır.

Sinandan sonra İlok nahiyesine, daha sonra Beşiri kaymakamlığına geldik. Beşiri, Diyarbakır - Siird yolu üzerinde, rastladığım yerlerin, her bakımdan en güzeli idi. Öğle yemeğini burada, yedik. Ondan sonra, Garzan yolunu tuttuk. Bitlise, oradan Vana giden yol, Garzanın, biraz ilerisinden ayrılır... Garzanla-Siirdin arası 42 kilometre kadardır. Siirde yaklaştıkça, onu görmek için sabırsızlığım da artıyordu.

Garzandan ayrılalı bir saat bile olmamıştı. Soförümüz:
— İşte Siird!

Diye haykırdı. Şaşkın şaşkın etrafına bakındım; Tilân kara-kolu denilen yüksek bir yerde idim. Karşımda koca bir vâdi uzanıyordu. Bu vâdinin çok ileri-

sinde, iki dağın eteğinde ve bir sathı mail üzerinde, sıra sıra beyaz taşın binalar güneşin aksile pırıl pırıl yanıyordu.

— Bu mu? Şu karşıda görünen mi? diye sordum.

— Evet orası. Buradan oraya olan mesafe tam 22 kilometredir.

Kamyonumuz tepeden vâdiye doğru indikçe Siird gözden kayboldu. Paşur suyunu, paşur köprüsünü geçtik. Nihayet Gezer çayına geldik...

Gezerde, «Gezer bahçesi» denilen güzel bir mesire var. Kamyonumuz burada mola verdi. Şöför:

— Buranın suyu hem fevkalâde güzeldir, hem çok soğuktur, dedi. Bol bol içiniz! Siirde gelince bunu çok ararsınız.

Alâka ile:
— Niçin diye sordum.

— Siirde gelince anlarsınız.

Gezerden itibaren on beş dakika kadar yol almış almamıştık. Bir timsağı tırmanır tırmanmaz, yerden mantar çıkar gibi, Siird, Arab mimari tarzını andıran açayib ve beyaz binaların karşısında yükseliverdi.

Sarozda zeytincilik

Saroz körfezi nahiyelerinden olan Mecidiyede zeytinciliğe ehemmiyet verilmektedir. Nahiyemüdürü Şaban Erdem buraya yerleşmiş ve zeytin yetiştirilmeye başlamış olan Zeki Önder köylüye zeytincilik hakkında öğüdler vermektedir. Resimde köylüleri, nahiyemüdürü ile Zeki Önderi görüyorsunuz.

Edirne'de memurlara verilecek kumaş ve ayakkabı

Edirne (Hususi) — Şehrimizde, ki memurlara verilecek elbiselik kumaş ve ayakkabı için alâkadar, larla emir gelmiş ve dairelerce hazırlıklara başlanmıştır. 2 ncı Kânun ayı içinde tevziyata başlanacağı umuluyor.

dudakları hizasına kaldırıyor:
— Elimi öpsene.. Baban yaştayım senin!

Semahat, dudaklarını dişliyerek başını önüne eğiyor. Gönül hayret içinde... Gülmeğe çalışıyor, muvaffak olamıyor, gözleri Vedadın gözlerine saplanmış bakıyor.

Kocası:
— Öpsene Gönül.. Vedad Bey doğru söylüyor. Bu el, sahibi yaşlı da olmasa öpülür. Üstad, müsaade edin evvelâ ben öpeyim! Gönül, hararetili dudaklarını Vedadın, zayıf, kemikleri dışarı uğramış eline koyuyor. Vedad ürpermişti, sanki, kızgın bir demirle eli dağlanmış gibi...

Eyyvah.. Oturuyorlar... İşken ce hâlâ bitmedi. Ne karma karışık hisler... Ne öz evlâdı bir insana, ne candan bağlı bir sevgiye müteveccih bunlar..

Kendini toplamağa, ne'eli gözükmeye çalışıyor. İmkânı yok.. Yüzü gülmek için gerilmiyor bile...

Müzik bir tangoya başladı. Gönül kıpırdanıyor:
— Vedad Bey dans etmez misiniz?

Yüreği ağzına geldi. Bu daha büyük bir işkence... Gönül, cevabını beklemeden doğrulmuştu bile...

Kalkıyorlar. Genç kızın ince belini sarıyor. Kolları arasında Gönül bir tüy kadar hafif...

— Vedad köyüde miyiz? Ne müthiş bir kâbus bu!
— Artık bu mevzu üzerinde konuşamayız Gönül!

— Havır bilâkis, son defa konuşmalıyız. Bu netice akla gelirmiydi?
— Gelmiyebilirdi. Lâkin en makul, en mantıklı netice budur.
— Rüyada gibiyim Vedad! Olup bitenler bana hayal hissi veriyor.
— Hayat bir hayal zaten..
— Ben hayalimdeki hayatı istiyorum.
— Allah istemedi.
— Allahtan evvel sen!..
— Doğru..
— Beni sevemediğini, kaçtığını görünce kalbimden vuruldum Vedad! Bu iş zorla olamazdı. Senden sonra annemi karışmadım buldum. Annem büyücü gibi bir kadındı... İnsanı kendi iradesinin dışına çıkarmasını biliyor. Nasıl oldu, bana nasıl hâkim olabildi? Bu netice nasıl meydana geldi? Hâlâ şaşkınlım!
— Annen bir annenin vazifesini yaptı. Her şeyi unut, gülmeğe çalış... Unutacağın bir şey de kalmadı artık... Bu bir hastalıktı, geçti çocuğum. Bütün kalbimle genç kocanı sev, evini sev, hayatı sev, yarın çocuklarını seveceksin! Bir gün beyaz saçlı bir ihtiyara aşık olduğumu düşünerek kendi kendine güleceksin!
— Vedad!
— Valarımm, kapyalım bu bahsi..
— Kalbim senindir Vedad!
— Kocana ver..
— Veremem.. Nişanlanmağa icbar olduğum zaman senin buna tahammül edemiyerek beni tekrar kaçırmağa teşebbüs edeceğim umdum. Seni hareketsiz ve müsterih görünce intikam his-

Elâzığ'da bir ev yıkıldı, 3 çocuk enkaz altında öldü

Elâzığ (Hususi) — Elâzığın Bizmiş köyünde iki katlı, Ahmed Özdemir ve Razi'de aid bir ev 18-19 gecesi hafif surette vukua gelen yer sarsıntısından yıkılarak içerisinde yatan makta olan sekiz nüfustan 17 yaşında Maksud, 9 yaşında Makbule, beş yaşında Mürside adlı çocuklar enkaz altında kalarak ölmüşler, 40 yaşında Belkis, 14 yaşında Yusuf ve 11 yaşında Güllü de hafif surette yaralanmışlardır. Raşide karısı Fatma hâdisesinin penceresinden atlayarak kurtulmuşlardır.

Bandırma belediyesi gıda maddelerinin fiyatlarını tesbit etti

Bandırma (Hususi) — Bandırma belediyesi gıda maddelerinin fiyatlarını tesbit ederek halka ilân etmiştir.

Bu işin takibi için de ayrıca bir fiat mürakabe heyeti seçerek her gün piyasayı kontrol ettirmekte ve tespit edilen fiatlardan fazlaya bir şey sattırmamaktadır. Halk bu vaziyetten memnundur.

Bir bar garsonu bir hiç yüzünden katil oldu

İzmir (Hususi) — Evvelki gün Birinci Kordonda Şenbar civarında müessif bir hâdisesiz olmuştur. Bu bar da garsonluk yapan Mehmed oğlu Fahri, müskirat ve tütün bayıl Hayrinin dükkânından almış olduğu sigara parasını vermemiş, Fahri ile Hayri arasında bir münakaşa başlamıştır. Bu arada tütüncü dükkânında oturan Niyazi de münakaşaya karışmış ve neticede Fahri bıçakla Niyaziyi ağır surette yaralamıştır. Suçlu tutularak adliyeye verilmiştir.

Niyazi, aldığı yaralardan müteasiren memleket hastanesinde ölmüştür.

Elazığ'da bir köylü öldürüldü

Elâzığ (Hususi) — Elâzığın Koçlake köyünden Yusuf oğlu 312 dogumlu Mehmed Usanmaz dağa odun kesmeye gitmiş, odun kesmeğe başladığı sırada odunların kendilerine aid olduğunu iddia eden aynı köyden Mehmed oğlu Mustafa Çiğci ve oğulları Hasan Hüseyin ve Bayram tarafından sopa ile dövülerek öldürülmüştür. Suçlular yakalanmış ve adliyeye teslim edilmiştir.

«Son Posta»nın spor tefrihası: 154

Kara Ahmet

Kara Mustafa ile Kara Ahmedin güşesi

— Oyunlarına dikkat et... Altta ve, üstte pehlivanları yokla... Hasını yoklamadan boşluğu bulmadan aptal gibi oynama ve mukabeleye geçme... Hep boş yer ara ve bul.

— Ahmed, orta güşesini kurtarırsan muhakkak Kırkpınarı da kurtarırsın... Çünkü büyük ortanın sayılı pehlivanları hep buradadır... Burayı temizledin mi tamamdır? Seni göreyim oğlum... Diye nasihat verdi. Hakikaten Ahmed, Edirne Sarayı'çı güşesini kazanırsa Kırkpınarı haydi haydi alardı.

Kara Ahmed, Hergelecinin eline düştükten sonra çok değişmişti. Güşesinin birçok inceliklerine vâkıf olmuştu. Açık göz ve zeki olan Kara Ahmed, Hergeleci ne gösterirse dernal kapyordu.

Hergeleci ona mütemediyen nasihatler ediyordu. Hasımlarının ayarını anlatıyordu. Şuna şöyle der... Buna şöyle oyun ver ve tak diye türlü incelikler zerk ediyordu dimağına...

Güşe başladı. Cazgır bağırdı:
— Büyük ortaya güşecekler meydana!

Kara Ahmed, soyunmuş ustasının yanında oturuyordu. Cazgırın bağırmasını bekliyordu. Cazgır, seslenir semlenmez kazan dibine yürüdü. Ustasının elini öpmeyi, nasihatlerini almağı unutmamıştı.

Hergeleci, cirağını uğurladuktan sonra şöyle bir bağdaş kurup oturdu, derin bir nefes aldıktan sonra kazan dibine gözlerini dikti.

Büyük orta pehlivanları sıralanmıştı. Cazgır eş tutacaktı. Cazgır, pehlivanları gözden geçirdi. Ve, eş tutmağa başladı. Hergeleci, Kara Ahmed'in kiminle eşleneceğini gözliyordu.

Cazgır, Tekirdağlı Kara Mustafanın elinden tutarak Kara Ahmedin yanına getirdi. Hergeleci, irkildi. Çünkü Kara Mustafa pehlivandı.

Cazgır, sırasile eşleri şöyle bağladı:
Erenköylü kündeçi Veli ile Bursalı Ahmedii.

Uzunköprülü Kuru Mehmedle Çatalcaı Hacımın oğlu Samsunlu Ahmedle Yakaçıklı Hasanı, Şumulu Deli Mustafa ile Kazıkçı Aliyi...

Dramalı Hafızla Mollayı.
Esler belli oldu. Ve, büyük orta altı çift üzerine bağdaştı. Cazgır, aşağı yukarı eşleri birbirlerine denk olarak vermisti. Fakat Kara Ahmedin esi berbaddı. Büyük ortanın en azılı pehlivanlarından biri idi. Büyük ortanın en azılılarından biri de Molla idi. Hergeleci İbrahim, Kara Mustafa'yı uyardı içimde... Sonrası bir rüya kadar çabuk geçti. Uyanımda ki, bir başkasına aidim.

Kalbi parçalanıyordu. Genç kız, hâlâ kendini seviyor. Halbuki bir bilse ki...

— Gelinlik sana ne kadar yarasmış kızım!
Gönül, hiddet ve hayret karışık bir nazarla yüzüne bakıyor:
— Sana ne oluyor bu akşam kuzum! Elini öptürüyorsun, «kızım!» diyorsun! Bunlar beni sinirlendiriyor Vedad!

— Dilime öyle geliyor. Ben yaşıta bir adam, senin bu harikulâde güzelliğin, bu mes'ud geçen karşısında ancak kendini bir «baba» hissedebilirdim.

Gözleri dolu dolu oluyor genç kızın... Dokunsalar ağlıyacak..
— Senden bir ricam var!
— Söyle..
— Bu gece benim için çalacaksin!

— Çok romantik bir arzu...
— Yapmayacak mısın?
— Oluğca sarhoşum.. Fakat çalmağa çalışacağım.

— «Beni seven bir kadın vardı» yı istiyorum.
Gözleri büyüyen yüzüne bakıyor.

— Sen buna sinirlenirdin!
— Evet, bildirdim ki, başka bir kadın için yapılmıştır. Fakat şimdi artık kendimi o kadının yerine koyabiliyim. Yarından sonra ben de bir kadımm. Ve bunu her dinlediğim zaman, benim için bestelenmiş sanacağım. Çünkü ben de senin hayatına girdim.

Feci bir vaziyet!
Ana kız, şimdi aynı eseri ken-

tafanın Kara Ahmed'e ilk elden düşmesine memnun olmuştu. Çünkü bu, belâli herifle ilk ve rahat devirde sımsıkı kozunu pay edebilirdi. Ya o, onu. Ya o, diğerini devirecekti. Hergeleci İbrahim, şüpheli idi. Çünkü Kara Mustafa, Kara Ahmed'e nazaran daha usta ve, eski bir pehlivandı.

Eşler bağlandıktan sonra Cazgır ortaya çıkıp eşleri takdim etti: Ve, her birinin menkibelerini okudu. Kara Mustafa için şöyle söyledi.

— Buna Kara Mustafa derler, Tekirdağın biricik pehlivandır. Kündesinden, sarmasından korunmalıdır.

Kara Ahmed için de:
(Arkası var)

RADYU

CUMARTESİ 26/12/1942

7.30: Saat ayarı, 7.32: Vücutumuzu çalıştıralım, 7.40: Ajans haberleri, 7.55/8.30: Senfonik program (Pl.), 13.30: Saat ayarı, 13.33: Karışık program (Pl.), 13.45: Ajans haberleri, 14: Türkçe plâkalar, 14.15: Müzik: Riyaseticümhur bandosu, 14.45: Temsil: «Şu Palavatsızın Yaptığını Doğru Buluyor musunuz?», 15.05: Konuşma (Vücutumuzu çalıştıralım), 15.15: Konuşma (Konserin Takdimi), 15.30: Riyaseticümhur Filârmonik orkestrası konserinin Devlet konseratuarı salonlarından naklen neşri, 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo dans orkestrası - her teiden programı, 18.45: Radyo çocuk klübü, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Serbest 10 dakika, 19.55: Kürdîlîhazkâr makamından şarkılar, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Şarkı ve türküleri, 21: Konuşma (Kendimizi tanıyalım), 21.15: Dinleyici istekleri, 21.45: (Mestekler konuşuyor), 22: Radyo salon orkestrası, 22.30: Saat ayarı. Ajans haberleri ve horsalar.

İstanbul Borsası

25/12/1942 açılış - kapanış fiyatları

ÇEKLER		
	Açılış ve kapanış	
Londra	1 Seşrin	5.22
New-York	100 Dolar	132.—
Cenevre	100 İsviçre Fr.	30.3255
Madrid	100 Peçeta	12.89
Stokholm	100 İsveç Kr.	31.1325
Eşham ve Tahvilât		
İkramiyeli % 5 938		19.—
İkramiyeli % 5 933 Ergani		19.—
% 7 934 Sivas-Erzurum 2,7		19.06
% 7 941 Demiryolu I		19.—
% 7 Birinci terâh Mülli		19.—
Mühafaza İstikraz		19.—
% 5 İkramiyeli birinci terâh Mülli Mühafaza		19.—

dileri için çalınıyor zannederek dinliyecekler.

Bu darma dağınık, sarhoş kafa, binbir yılışık hissini muhasarasında nasıl çalabilecek?

Dans bitiyor.
Yalnız kalmak, biraz sükûnet bulmak, şuuruna gem vurmak arzusunda...

Gönül, kocasının işareti üzerine, ona doğru yürürken, Semahat karşısına çıkıyor.

— Büfeye gelmez misin Vedad?..
Kocası lâfa karışıyor:
— Vedad Bey yabancı gibi duruyorlar.

Büfe...
Üstüste üç bardak bol yuvarlıyor.

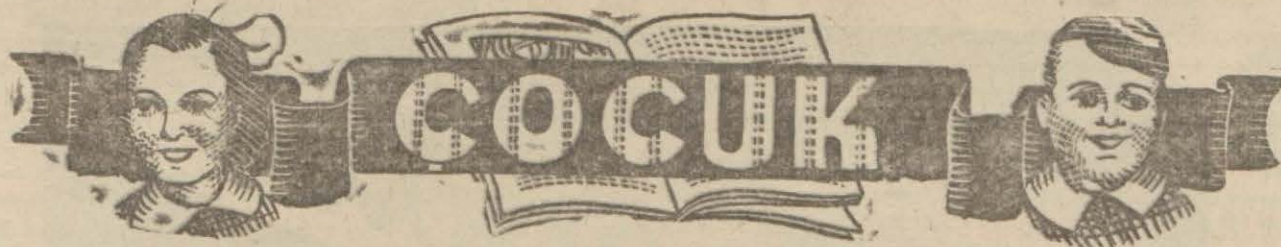
Semahat hâlâ yanında...
— Çok perşansın Vedad!..
Asabiyetle başını çeviriyor. Ne manası bir söz...
— Benim yerimde sen olsaydın!

— Ya sen benim yerimde olsaydın?..
Ö başını eğerken, Semahat sözü yürütüyor:
— Şimdi ikimiz de birbirimizi zinin yerindeyiz.

— Ben daha feci vaziyetteyim. Ne «baba», ne «âşik»!.. Ne sevdiğim bin insanın kayıbına yana biliyorum, ne kızını evlendiren babanın sevincini duyuyorum.

Bardağı sinirli bir hareketle masanın üzerine atıyor:
— Cildıraçam!
— Seninle konuşacağım mühim meseleler var Vedad! Bir ahalik yalnız kalmağa çalışalım!

(Arkası var)

Merhametten mazarrat

Bay tekin çok merhametli bir adamdı. Hani kartıcağı emekten korkar diye bir tabir var ya... İşte bizim Bay Tekin için bu tabir tam yerinde olur. Bay Tekin yaya dolardı. Tramvaya; hele otomobile bledğini hiç gören olmamıştı. Çünkü tramvaya binse vahat edemez, tramvaya biraz hızlı gitse, ya bir adama çarparsak diye sinirleri bozulurdu. Hele otomobil, işte ona hiç gelemezdi. Otomobil hızla giderken o:

— Aman birine çarpacağız, yalık olacak.

Diye heyecandan boğulurdu. İyi ki mi artık, ne tramvaya ne de otomobile biniyordu.

Hattâ bir gün Bay Tekin vapur la Boğaziçine gidiyordu. Denizle martiler vardı. Vapur martilere doğru ilerliyordu. Bay Tekin sinirlenmişti.

— Ya vapur martilere çarparsa öldürürse.

Dayanamadı. Kaptanın yanına çıktı:

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

çarpacaksin, düdüğüni öttür de uçup kaçsinlar.

Bir gün de Bay Tekin yaya olarak kırdı geziyordu. Bir köyden geçerken, kulübesine bağlı ufak bir köpeğin yiyecek kabına uzanamadığını gördü. Yiyecek kabı, kulübe köpeğin uzanamıyacağı kadar uzağa konulmuştu. Bay Tekin köpeğe acıdı:

— Zavallı hayvan aç kalacak, dedi, ne olurdu sahibleri şu yiyecek kabını yakın koysalardı.

— Aman birine çarpacağız, yalık olacak.

Diye heyecandan boğulurdu. İyi ki mi artık, ne tramvaya ne de otomobile biniyordu.

Hattâ bir gün Bay Tekin vapur la Boğaziçine gidiyordu. Denizle martiler vardı. Vapur martilere doğru ilerliyordu. Bay Tekin sinirlenmişti.

— Ya vapur martilere çarparsa öldürürse.

Dayanamadı. Kaptanın yanına çıktı:

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

— Bre adam, dedi, martileri görmüyor musun, denizdeler...

Dedi. Oradan uzaklaşıyordu. Fakat birdenbire havhav diye bir ses duydu. Kocaman bir köpek arkasında bulunan bir kulübeden fırlamış hücum ediyordu. Neredeyse bacağından yakalayacak, Belki de onu parça parça edecekti. Bay Tekin can korkusuyla yakında bulunan bir ağaca tırmandı. Kocaman köpek de zincirini koparmış, ağacın altına gelmiş, mütemadilen havlıyordu.

Meğer Bay Tekin arkasındaki ikinci köpek kulübesini görmemiş, yiyecek kabının oradaki büyük

köpek için olduğunu anlayamamış. O kabı küçük köpeğe ikram etmişti.

Ağacın üzerinden:

— Can kurtaran yok mu?

Diye avazı çıktığı kadar bağırdı. Neden sonra köpeğinin sahibi

Bay Tekinin sesini duyabildi. Ve koca köpeği bağlayarak onu ağaçtan indirip kurtarabildi.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

— Haydi, minnini köpekçik güzele karnını doyor.

Tiyatro

(Baş tarafı 5 inci sayfada)
hakkında malûmat sahibi olmak için bir vasıtaadır.

Evet, bir münekkid, Selim Nüz hetin itiraz ettiği çekiide hareket etmekle mükelleftir. Yani şu fena oynadı, bu iyi oynadı, çünkü demelidir. Okuyucu münekkid - den hüküm bekler. Bu hükme kıymet verir veya vermez bu başka iş. Münekkid, temaşa ettiği eser ve temsil hakkında bize kat'î fikrini söyleyecektir. «Bütün aktörler birbirleriyle yarış edersine oynadılar!» cümlesinin ifade ettiği mana nedir? Bir yarışa girenlerin hepsi kazanmaz ki...

Üstad, «genç yazıcımız unuttu ki, okuyucular bizlerden şahsî fikirlerimizi değil umumî fikirler beklerler!» diyor. Estâğfurullah. Bir münekkid umumî fikir nasıl verebilir? Elbette şahsen hüküm verecek ve bu hükümü verirken de, sırf hakikî maksad anlaşılmasını diye, ana fikrin rafına, insanı mide fesadına uğratan çeşid çeşid garnitür doldürmüyacak! Gene üstü dinhiye lim; diyor ki: Tiyatroya dair yazı yazan bizlerin, zevkimiz, keyfimiz bir miyar olamaz!

Ah muhterem hocam; şu halde kimin zevki, kimin keyfi miyar olacak? Tiyatro boğalırken, cümle kapisında, seyircileri çevirerek anket mi yapacağız? Bu da bizi neticeye götürmez. Çünkü, hiç beğenmediğimiz eserleri; seyirci tutuyor, göklere çıkardığı mızın kapisından bile bakıyoruz. En taze misal; işte «Ye kürküm ye!», işte «Büyük İhtilâl!».

Tiyatro edebiyatı hakkında bilgimiz, tiyatro görmüş elbet, yazımızda bir rol oynamacaktır. Fakat biz malûmatfuruşluk etmiyeceğiz. Bir hükme varmak için bunlar sadece bizi destekleyeceklerdir. Zengin kütüphanesi olan, yazının iki mislini yaşamış, dolayısıyla fazla eser seyretilmiş olan bir şahıs, yazısında hiç bir hükme varamazsa, bu kütüphanenin tuğla istifinden, bu görüşünün hergün bir film seyirinden ne farkı kalır?

Selim Nüzhet devam ediyor: «Şehir Tiyatrosu san'atkarları, oynadıkları oyunları bütün kuvvetlerle müdafaa ettikleri ve bir birlerinden aşağı kalmamaya çalıştıkları zaman derhal kaydettim aksi takdirde daima sükutu terçih ettim.»

İşte bu noktada bilhassa acayib! Eser muvaffak olduğu zaman üstadımız memnun.. çala kalem med.. eser kötü temsil edilirse sükût! İlahi üstad! O zaman tam bir tiyatro münekkid'i gibi mi hareket edilmeli olur? Yoksa Şehir Tiyatrosunun propaganda müdürü gibi mi?

Münekkid yalnız beğendiğini mi yazar? Beğenmediği eser için sükût ihtiyar eden münekkid Patagonyada bile görülmüştür. Muhterem üstad, kendi ağzıyla yakalanmaktadır. Benim, tenkidlerimi, eser, müellif, mevzu, temsil diye kısımlara ayırmama gelince; bu usulü ilk tablik eden yazıcı olmakla gurur duyduğumu saklamaya lüzum görmeyeceğim. Üstad, bu kusurumu «!» da yakalamakta geç kalmış bulunuyor. Çünkü daha evvel bu bölme hikâyesine Ulunay itiraz etmişti. Vâkıa bunların hepsi bir küldür. Lâkin bu bölüm mantiki ve zaruridir. Bir okuyucuyu müellifin şahsiyeti alâkadâr etmiyebilir. Bazı okuyucular, eseri ya görmüşdür, ya görecekler, mev-

— Roberi beraber getirdiği - niz için teşekkür ederim, dedi. Bu deli oğlanın arabası, sokakta dolaşacağına ekseriya tamirde - dir.

Ev sahibile misafir içeriye Marsenin çalışına adasına girdi - ler. Burası, aynı zamanda kü - tüphaneydi. Söminede büyük bir odun ateşi yanıyordu.

Rönuar: — Öteki davetlilerimiz gelme - di mi? diye sordu.

— Hayır, hepsi öğleden sonra gelecek. Bu kar canımı sıkıyor. Eğer dınemezse, ava çıkamıya - cağız. Bekçi ile oğlunu ormana yolladım; belki bir yaban domu - zu izi bulurlar; yegâne ümidimiz o. Hava bulduleceğe benzemiyor; adamakıllı canımız sıkılacak, az - zizim.

Rönuar, nezaketle itiraz etti; sonra, ateşin başına oturup ye - mek zamanını bekletiler.

— Roberi beraber getirdiği - niz için teşekkür ederim, dedi.

Bu deli oğlanın arabası, sokakta dolaşacağına ekseriya tamirde - dir.

Ev sahibile misafir içeriye Marsenin çalışına adasına girdi - ler. Burası, aynı zamanda kü - tüphaneydi. Söminede büyük bir odun ateşi yanıyordu.

Rönuar: — Öteki davetlilerimiz gelme - di mi? diye sordu.

— Hayır, hepsi öğleden sonra gelecek. Bu kar canımı sıkıyor. Eğer dınemezse, ava çıkamıya - cağız. Bekçi ile oğlunu ormana yolladım; belki bir yaban domu - zu izi bulurlar; yegâne ümidimiz o. Hava bulduleceğe benzemiyor; adamakıllı canımız sıkılacak, az - zizim.

Rönuar, nezaketle itiraz etti; sonra, ateşin başına oturup ye - mek zamanını bekletiler.

Hikâye: MÜZİK

(Baş tarafı 4 üncü sayfada)

Bu müzik parçası mutlak olarak benî hakikati idrâkten mahrum ediyordu.

Hemen yanibaşında peyda olan miralay, öfkeli bir sesle:

— Natalya, diye haykırdı, kes şu gürlüğüü canıml!

Kadın, ellerini piyanodan ayır - maktsızın, başını çevirdi. Yüzü, bir kuşunkini andırarak kadar küçücük, şakakları fevkalâde basık, burnu kamburca, gözleri iri ve mavi idi.

Miralay, kalın kehribar ağızlığın da bir sigara olduğu halde, titreyen elile başındaki saçları düzelterek:

— Mevkuf ortada yok, dedi. San ki yer açılmış da yere girmiş, anlı - yor musun?

Kadın korku ile sordu:

— Kaçmış mı?

— Galiba öyle...

Ben den bahsedildiğini, tabii, der - hal anladım. Fakat perdenin ve çi - çekliğin arkasından hemen çıkamaz dım. Bu biraz tuhaf ve gülünç ka - çardı.

Kadın:

— Peld, nasıl kaçmış? diye sor - du.

Miralay, çıkarken:

— Herhalde pencereden kaçmış olacak, dedi. Zaten delinin biri idi. Şeytan alını onu...

Kadın kalktı. Sabahlığının göğsü nü ilikleyerek onun ardından yürü - dü. O zaman ben miralayın karşısına çıktım.

Miralay geri geri giderek haykı - rdı:

— Sızl. Siz ne arıyorsunuz? Bu - rada işiniz ne?

— Müzik dinliyordum.

Miralay kadına bakarak gözleri - ni kırptı, ve gümüşü kaşlarını çata - rak omuzlarını kaldırdı. Ben:

— Fena bir harekette bulunduy - sam affınızı rica ederim, dedim. Ve başka bir şey söylememiye karar verdim.

Miralay sigarasını yakarak:

zülle alâkadâr olmak istemez. Merak ettiği, yahud okumağa değer bulduğu noktalar, başka olabilir. İki sütun yazı içinde, o - na istediğini aratmakta ne mana var? Ayırdığımız kısımlar, bir temsil içinde ayrı ayrı hususi - yetler ifade eden birbirleriyle alâkaları kadar, alâkasızlıkları da meydana olan şeylerdir. Me - selâ, müellif, temsilin nasıl bir ilişki olabilir? Biz, müellifi tet - kik ederken, eserine, eseri tetkik ederken aktörün piyesi kavrayıp kavramadığına,

KURTULUŞ

Doktorlar, bankacılar, kâtibler mühendisler velhâsıl bütün mürekkepli kalemle yazı yazanlar mürekkebin ceblerine akmasından, kurummasından ve ucun bozulmasından kurtaran yegâne

HAKİKİ KURTULUŞ
P. 8108 - 6318

DOLMA KALEMİ

Mürekkepli kalemle yazı yazmak mecburiyetinde olan halkı hakikaten bu eziyetten kurtarmıştır. UCU aşınmaz bol mürekkebe ahr. Kuvvetli basılırsa 4 kopya çıkarabilir.

Bozulan parçaların yedekleri tamir ücreti alınmaksızın yerlerine takılır.

KURTULUŞ

kalemî sekiz parçadan ibaret olup her bir parçası bulunur. AÇIK bırakıldığı halde her ne şekilde durursa dursun mürekkebe akmaz ve kurumaz.

KURTULUŞ

en sağlam ve en kullanışlı mürekkepli kalemidir.

HER YERDE ARAYINIZ.

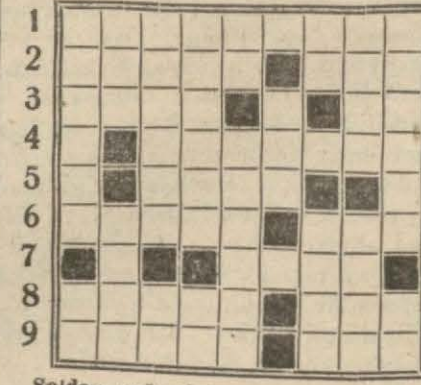
İHTAR: Herkesin satın alacağı, her yerde, her çok yeni markalar çıkacağına nazaran, sayın müşterilerimizin nazarı dikkatlerini selbederiz. Garanti olan yalnız **TİCARET VE KALEMLERİNİN P. 8108 - 6318** numaralarını ve **KURTULUŞ** isimli taşıyan dolma kalemî hakikidir. TAKLİTLERİNDEN SAKININIZ.

KURTULUŞ DOLMA KALEMLERİ DEPOSU
İSTANBUL HAVUZLU HAN No. 1

Bulmacamız : 6 (18)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollayan okuyucularımızdan 80 kişiye hoşlarına gidecek hediyeler vereceğiz.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Soldan sağa doğru:

- 1 - Deniz seviyesinden 12 Km. ye kadar olan yükseklik tabakası (9).
 - 2 - Asude (5), Valide (3).
 - 3 - Bir azamuz (4), Ortasına -o. ge. lise bir işaret olur (2).
 - 4 - Son (7).
 - 5 - Cemaati namaaz davet sesi (4).
 - 6 - Bir isim (5), Sevgi (3).
 - 7 - Sakit (4).
 - 8 - Tersî müjlele (5), Yüzbek (3).
 - 9 - Bâki (5), Vücutdaki nokta (3).
- Yukarıdan aşağıya doğru:
- 1 - Rumeî (6), Bir renk (2).
 - 2 - Demiryolu (3), Kanun (4).
 - 3 - Bir Ermeni adı (6), Başına -P. gelirse zarfa yapılandırılır olur (2).
 - 4 - Bir isim (6), Nota (2).
 - 5 - Kırlarda bulunur (2), Bir erkek adı (6).
 - 6 - Kırmızı bir mayı (3).
 - 7 - Nota (2), Bir ırk (4).
 - 8 - Boyunun arkası (4), Alev (4).
 - 9 - Eski tuvalet malzemesinden (6), Mağara (2).

Biga Asliye Ceza Hâkimliğinden:

48 kılı sabunu faturasız satmak suretiyle milli koruma kanununa muhalif harekette bulunduğu iddiasıyla mazmun Bigada İsmail oğlu Eyüb Okyay hakkında yapılan açık duruşma sonunda: Mazmunun işbu suçu usulen sabit görülmek üzere uyan milli koruma kanununun 31/4, 59/5 ve 63 üncü maddeleri mücbince ehlî lira ağır para cezası mahkûmiyetine ve bir hafta dükkânının kapatılmasına ve 25 lirayı geçmemek üzere işbu mahkûmiyetin gazete ile neşrine 21/3/942 tarihinde verilmiş olan işbu karar kat'iyet kesbetmiş olduğu elhette keyfiyet müttihaz karar mücbince ilân olunur. (101/182)

Biga Asliye Ceza Hâkimliğinden:

Sürücü olduğu halde seyfar kasab namile Biga mezahasında hayvan kesip satmak suretiyle milli koruma kanununa muhalif harekette bulunmakla mazmun Biganın Kânibey köyünden İb. rahim oğlu Eyüb Er hakkında yapılan duruşma sonunda: Mazmunun işbu suçu işlediği usulen sabit görülmek üzere uyan milli koruma kanununun 21, 55/2 ve 63 üncü maddeleri mücbince 20 lira ağır para cezası mahkûmiyetine ve gazete ile neşrine 30/7/942 tarihinde karar verilmiş, işbu karar kat'iyet kesbetmiş olduğu elhette keyfiyet müttihaz karar mücbince ilân olunur. 376/415

ECZACI KALFASI ARANIYOR

İstanbul'un maruf bir eczanesinde çalışmak üzere Türk ve müstüman bir kaç eczacı kalfasına ihtiyaç vardır. Talip olanların şimdiki kadar çalıştıkları yerleri bensevrisleri hakkındaki malûmatları muhtevî bir mektup ve (S. B.) rümuzeyle İstanbul 176 numaralı posta kutusuna müracaatları.

DİKKATİ.

Evinden çıkan her insan başka bir yerde evvelâ yatacağı otelin neresi olacağını düşünür. İzmire gidecek yolcular için böyle düşünmeğe lüzum yoktur. Tam rahatını düşünen yolculara

İZMİRDE Ankara Palas

Otelini tavsiye ediyoruz. *Ankara Palas, güzel İzmirin üfihar edebileceği modern müesseselerden biri ve belki başlıcasıdır.* Telefon: 3438.

ELLERİNİZİ ve YÜZÜNÜZÜ SOĞUKTAN MUHAFAZA İÇİN DERMOJEN

Kullanınız: Her eczanede bulunur

TIYATROLAR

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları DRAM KISMI Bu akşam saat 20,30 da **BÜYÜK İHTİLAL** Yazan: Romain Rolland **KOMEDİ KISMI** Bu akşam saat 20,30 da **YE KÜRKÜM YE** Yazan: Robert Neuner Cumartesi ve Pazar günleri 15.30 da matine

Tramvay Pasoları

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

(1942 senesinde verilmiş olan tramvay pasolarının 1/1/943 tarihinden itibaren Belediye Meclisince tanzim edilen listeye göre tebedilen veya yeniden verilmiş başlanacağından paso sahiplerinin iki hafta fotoğrafları ile birlikte nihayet 10/1/943 tarihine kadar Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlük kalemine müracaatla pasolarını almaları rica olunur.) (2521)

İnce Talaş Satılacak

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden: İşletmemizin Camialtında kâin yeni aleyesinde birkmış olan takriben (40) ton miktarda ince talaş artırma ile satılacaktır. Muhammen bedeli (2000 - iki bin) ve muvakkat teminatı (150 - yüz elil) İhrad. İhalesi 11/1/943 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 16 da Galata Râhtımdaki Umum Müdürlük binasında toplanacak komisyonda yapılacaktır. (2594)

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Küçük Cari Hesaplar

1943 İKRAMİYE PLÂNI

KEŞİDELER: 1 Şubat, 3 Mayıs, 2 Ağustos. 1 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1943 İKRAMİYELERİ

1 adet 1999 Liralık = 1999.— Lira			
1 » 999 »	=	999.— »	
1 » 888 »	=	888.— »	
1 » 777 »	=	777.— »	
1 » 666 »	=	666.— »	
1 » 555 »	=	555.— »	
1 » 444 »	=	444.— »	
2 » 333 »	=	666.— »	
10 » 222 »	=	2220.— »	
30 » 99 »	=	2640.— »	
60 » 44 »	=	2640.— »	
250 » 22 »	=	5500.— »	
334 » 11 »	=	3674.— »	

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmekle faiz almış olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

Anbar Taracaları Asfaltlandırılacak

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden: Keşif bedeli (15725 - on beş bin yedi yüz otuz beş) liradan ibaret anbar taracalarının asfaltlanması işi pazarlıkla eksilimleme komisyundur. Muvakkat teminatı (1180.13 - bin yüz seksen lira on üç) kurustur. İhalesi 11/1/943 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 15 de Galata Râhtımdaki Umum Müdürlük binasında toplanacak satın alma komisyonunda yapılacaktır. Şartname ve teferüatı her gün sözü geçen komisyonda görülebilir. (2595)

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

Muhammen bedeli (3875) üç bin altı yüz yetmiş beş lira olan (35000) otuz beş bin koto Meşe odunu kömürü (30. birincikânun, 1942) Çarşamba günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksişime usulile satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin (275) iki yüz yetmiş beş lira (63) altmış üç kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesakie birlikte eksilimleme günü saatine kadar komisyon müracaatları lazımdır. Bu işe aid şartnameler komisyonun parasız olarak dağıtılmaktadır. (2320)

Muhammen bedeli (1211) bin iki yüz on bir lira olan muhtelif eb'adda (21) yirmi bir adet Bilyalı Torna puntası (5. birincikânun, 1943) Satış günü saat (15.30) on beş buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksişime usulile satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin (90) doksan lira (83) seksen üç kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesakie birlikte eksilimleme günü saatine kadar komisyon müracaatları lazımdır. Bu işe aid şartnameler komisyonun parasız olarak dağıtılmaktadır. (2431)

Belediye Sular İdaresinden:

Ana galeride vukua gelen bir çöküntünün tamiri için Taksim sularının 26.12.942 Cumartesi gününden itibaren dört gün kadar kesileceği ilân olunur. (2592)

İstanbul Üniversite Rektörlüğünden:

Askerlik bitimleme imtihanlarına mazeretle giremeyen veya yetmişiyen talebe için yeniden açılan imtihanlara 9.1.943 tarihinde başlanacaktır. Program fakültelere asılmıştır. Talebinin mazeret belgelerle va'stinde talim taburru komutanlığına müracaat etmeleri. (2530)

Nakliyat anbarının kasasını soyanlar mahkûm oldular

İstanbul paket postanesinde nakliyat memuru Saim ve arkadaşları Ahmed nakliyat ambarına aid kasayı kırarak 5000 lira çalmışlardır. Suçuların asliye 4 üncü ceza mahkemesinde görülürken duruşması sonunda Saim 4,5 sene, Ahmed de 1 sene 1,5 ay müddetle hapse mahkûm edilmişlerdir.

SPOR

(Baş tarafı 4 üncü sayfada) ve erkeklerin dahilî gülle atma İstanbul birinciliği yapılacaktır. Müsabakaya gireceklerin Pazartesi günü müsabakadan evvel kaydolmaları.

Basketbol şampiyonesi

Sportif Oyunlar Ajanlığından: İstanbul basketbol şampiyonesine 3/1/943 Pazar günü başlanacaktır. Bu müsabakalara iştirak etmek arzusunda bulunan teşekküllerin 28/12/942 Pazartesi günü saat 18 de bölge merkezine bir muhahas göndermeleri tebliğ olunur.

Eminönü Halkevinden: Güvercin gübresi satılıyor

Evimizde birikmiş olan 400 kilitodan fazla güvercin gübresi satılacaktır. Taliblerin gübreyi görmek ve fiyat vesmek üzere yizde on pey akşesile Evimize müracaatları.

Biga Asliye Ceza Hâkimliğinden:

Sekiz tenke faturasız zeytinyağı satmak suretiyle milli koruma kanununa muhalif harekette bulunduğu iddiasıyla mazmun Bigada bakka Mustafa oğlu Salih Kulu hakkında yapılan muhakeme sonunda: Mazmunun işbu suçu usulen sabit görülmek üzere uyan milli koruma kanununun 31/4, 59/5 ve 63 üncü maddeleri mücbince ehlî lira ağır para cezası mahkûmiyetine ve bir hafta dükkânının kapatılmasına ve 25 lirayı geçmemek üzere işbu mahkûmiyetin gazete ile neşrine 21/3/942 tarihinde verilen karar kat'iyet kesbetmiş olduğu elhette keyfiyet müttihaz karar mücbince ilân olunur.

Son Posta matbaası:

Negriyat Müdürü: M. Sami Karayel SAHİBİ: A. Ekrem UŞAKLIGİL

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 17 Birincikânun 1942 vaziyeti

AKTİF		PASİF	
Kasa:		Lira	
Altın: Safi kilogram 74.616.483	Lira 104.954.052.36	Sermaye	Lira 15.000.000.—
Banknot	» 12.823.838.—	İhtiyat akçesi:	
Ufaklık	» 146.843.62	Adi ve fevkalâde	Lira 9.412.135.73
Dahildeki muhabirler:		Hususi	» 6.000.000.—
Türk lirası	» 1.616.767.95	117.924.733.98	15.412.135.73
Hariçteki muhabirler:		Tedavüideki banknotlar:	
Altın: Safi kilogram 27.098.210	Lira 38.115.800.78	Deruhte edilen evrakı nakdiye	Lira 158.748.563.—
Altına tahvilî kabul serbest dövizler	» 51.339.926.46	Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikân Hazine tarafında vaki tediyat	» 24.305.462.—
Diğer dövizler ve borçlu Kliring bakiyeleri	» 89.455.727.24	Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi	Lira 134.443.101.—
Hazine tahvilîleri:		Karşılığı tamamen altın olarak ifâyeten tedavüle vaz edilmiş	» 45.000.000.—
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı	Lira 158.748.563.—	Reeskont mukabül ifâyeten tedavüle vaz edilmiş	» 326.900.000.—
Kanunun 6,8 inci maddelerine tevfikân Hazine tarafından vaki tediyat	» 24.305.462.—	Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabülî 3902 No. lu kanun mücbince ifâyeten tedavüle vaz edilmiş	» 250.000.000.—
Senedat Çıkdazları:		MEVDUAT:	
Ticari Senetler	Lira 474.279.654.87	Türk lirası	Lira 114.421.029.07
Esham ve tahvilât çıkdazları:		Altın: Safi kilogram 877.422	» 1.234.164.05
(Deruhte edilen evrakı nakdiye)		3850 No. lu kanuna göre hazineye açılan avans mukabülî tevdi olun altınlar	» 78.124.167.90
(yeni tahvilî kabul serbest dövizler)	Lira 45.348.859.93	Döviz Taahhüdâtı:	
(tahvilât (itibarî kıymetle))	» 10.500.689.30	Altına tahvilî kabul dövizler	Lira
(Serbest Esham ve Tahvilât)	» 55.849.549.23	Diğer dövizler ve alacaklı Kliring bakiyeleri	» 25.834.851.15
Avanslar:		Muhtelif	» 139.275.856.21
Ajtm ve döviz üzerine avans	Lira 4.468.95	Yekûn	1.145.645.305.11
Tahvilât üzerine avans	» 9.316.439.48		
Hazineye kısa vâdeli avans	» 250.000.000.—		
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans	» 4.500.000.—		
Hissedarlar	» 8.254.862.41		
Muhtelif	» 1.145.645.305.11		
Yekûn	1.145.645.305.11		

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 Altın üzerine avans % 3